

Ευρωπαϊκό
Γεωργικό Ταμείο
Αγροτικής
Ανάπτυξης:
*Η Ευρώπη επενδύει
στις αγροτικές
περιοχές*

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ
ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ &
ΤΡΟΦΙΜΩΝ

ΠΑΑ 2007-
2013

LEADER

Αναπτυξιακή Ημαθίας - ΑΝ. ΗΜΑ. Α.Ε.
ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΝΟΜΟΥ
ΗΜΑΘΙΑΣ Α.Ε.
ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΑΝΩΝΥΜΗ
ΕΤΑΙΡΙΑ Ο.Τ.Α.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι 1ης ΠΡΟΚΗΡΥΞΗΣ

ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΠΟΒΟΛΗ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ

ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΤΟΥ ΑΞΟΝΑ 4:

"ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗΣ LEADER"

ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

«ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ 2007-2013»(ΠΑΑ)

ΤΟΥ ΤΟΠΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟ ΗΜΑΘΙΑΣ

ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ

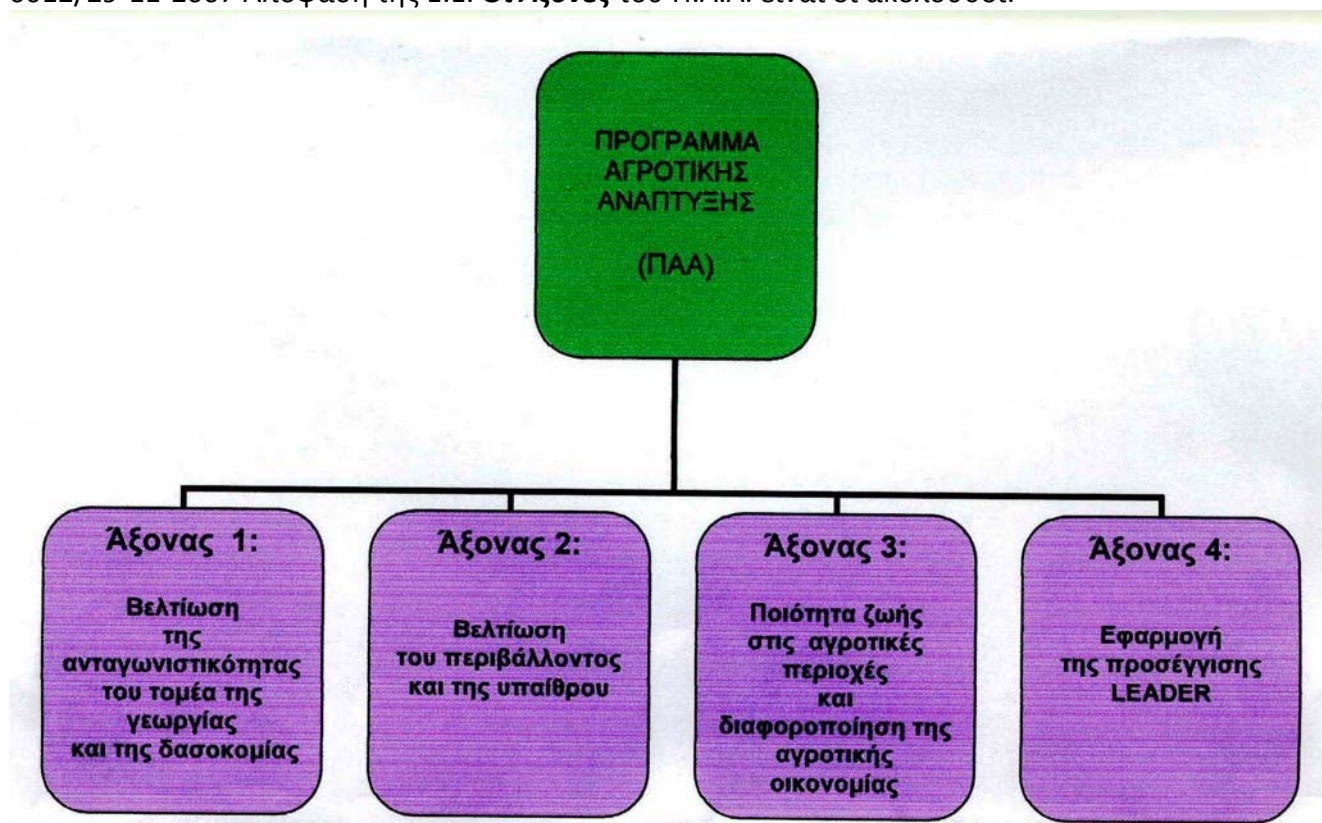
Το παρόν έντυπο διανέμεται δωρεάν και αφορά στην πληροφόρηση των πολιτών και Φορέων κατά τη φάση δημοσιοποίησης της 1ης Προκήρυξης για την υποβολή προτάσεων στο πλαίσιο του Άξονα 4: «Εφαρμογή της προσέγγισης LEADER».

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1. Η ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΤΑ ΤΗ ΝΕΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟ 2007 – 2013

Η νέα περίοδος προγραμματισμού 2007-2013 παρέχει μια σημαντική ευκαιρία στην ανάπτυξη, στην απασχόληση και στην αειφορία του αγροτικού τομέα μέσω της στήριξης που προσφέρει το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ). Η συνολική στρατηγική για την Αγροτική Ανάπτυξη της Ελλάδας, η οποία ενσωματώνεται στη συνολική στρατηγική του Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου Αναφοράς (ΕΣΠΑ) που προωθεί την ενίσχυση των τριών πυλώνων της αειφόρου ανάπτυξης (οικονομικής, κοινωνικής, περιβαλλοντικής), στοχεύει στην ανάπτυξη της ανταγωνιστικότητας και της εξωστρέφειας της Ελληνικής αγροτικής οικονομίας με παράλληλη βελτίωση του βιοτικού επιπέδου και γενικότερα της ποιότητας ζωής των κατοίκων της υπαίθρου. Ειδικότερα, εστιάζεται στην **αειφόρο Αγροτική Ανάπτυξη μέσω βελτίωσης της ανταγωνιστικότητας του πρωτογενή και αγροδιατροφικού τομέα, καθώς και του περιβάλλοντος, σε μία βιώσιμη ύπαιθρο.**

Η παραπάνω στρατηγική για την Αγροτική Ανάπτυξη κατά την 4η Προγραμματική περίοδο θα επιτευχθεί μέσω της εφαρμογής ενός εθνικού προγράμματος, με τίτλο **«Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης (Π.Α.Α.) της Ελλάδας 2007-2013»**, το οποίο εγκρίθηκε με την αρ. Ε(2007) 6012/29-11-2007 Απόφαση της Ε.Ε. **Οι Άξονες** του Π.Α.Α. είναι οι ακόλουθοι:

2. ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗΣ LEADER

2.1. ΓΕΝΙΚΑ

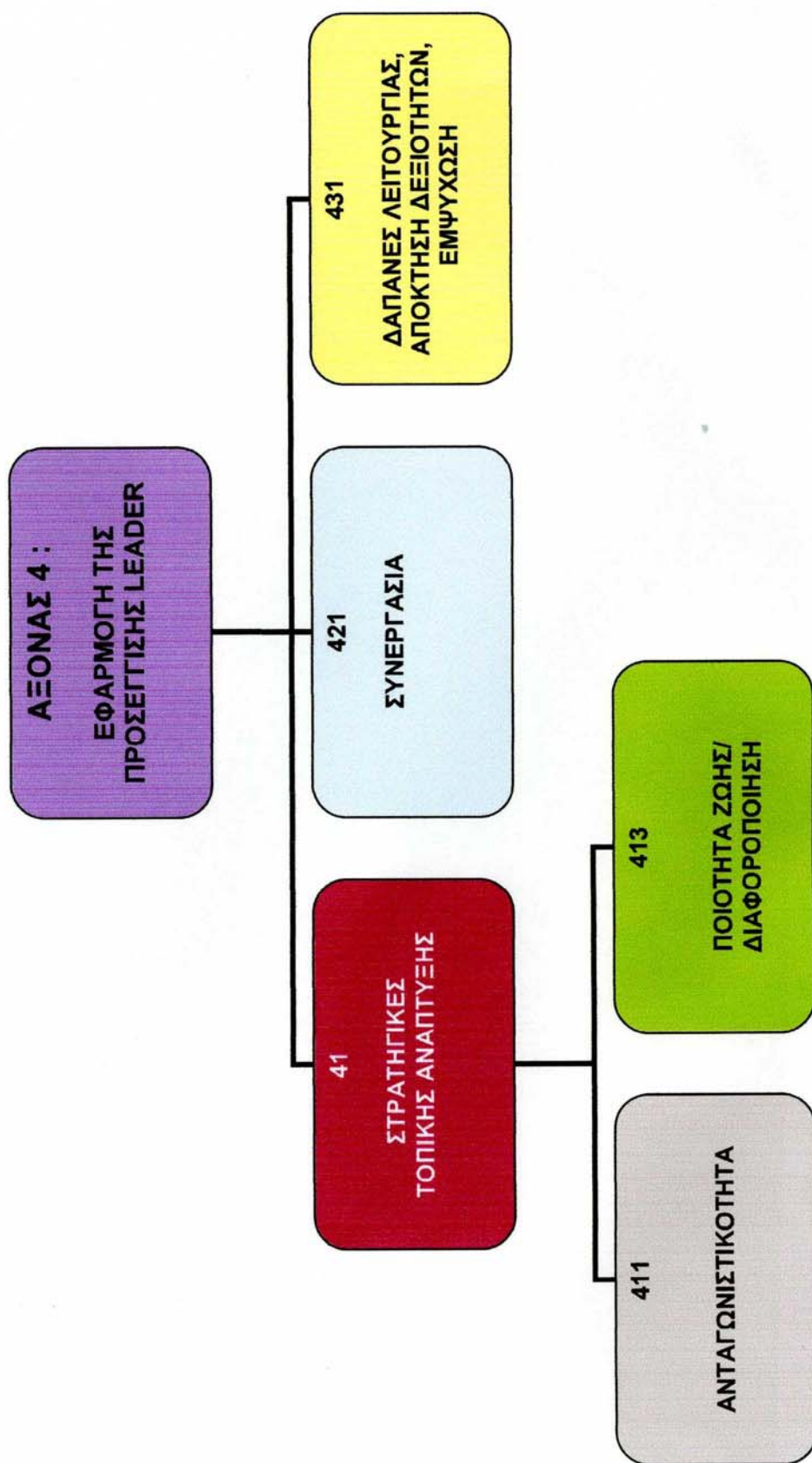
Οι στρατηγικές τοπικής ανάπτυξης μέσω της προσέγγισης **LEADER** θα έχουν ολοκληρωμένο και πολυτομεακό χαρακτήρα. Η ολοκληρωμένη προσέγγιση αφορά στην προώθηση όλων των οικονομικών δραστηριοτήτων στις οποίες στηρίζεται το τοπικό παραγωγικό σύστημα για την ισόρροπη ανάπτυξη του αγροτικού χώρου (ορεινές, μειονεκτικές, νησιωτικές και πεδινές περιοχές). Η ολοκληρωμένη προσέγγιση στην τοπική ανάπτυξη εξυπηρετείται από την «εκ των κάτω προς τα άνω» διαδικασία, που προϋποθέτει συμμετοχικό προγραμματισμό (σχεδιασμό) και κινητοποίηση των τοπικών φορέων και του τοπικού πληθυσμού, οι οποίοι γνωρίζουν τα προβλήματα και τις δυνατότητες της περιοχής τους. Οι παρεμβάσεις της προσέγγισης LEADER θα αφορούν στη βελτίωση της διακυβέρνησης και της κινητοποίησης του ενδογενούς αναπτυξιακού δυναμικού των αγροτικών περιοχών, μέσω της ενίσχυσης της συνεργασίας και της δικτύωσης περιοχών, φορέων και κλάδων προκειμένου να αναπτυχθούν νέοι τρόποι και διαδικασίες για την αντιμετώπιση των προβλημάτων των επιλεγμένων αγροτικών περιοχών. Στόχο αποτελούν, η στήριξη της καινοτομίας σε όλους τους τομείς της τοπικής οικονομίας, η ενίσχυση καινοτόμων παρεμβάσεων με θετικά αποτελέσματα στην ανταγωνιστικότητα των περιοχών παρέμβασης και η δυνατότητα νέων ευκαιριών απασχόλησης στο πλαίσιο μιας ολοκληρωμένης τοπικής αναπτυξιακής στρατηγικής.

2.2. ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΠΙΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ LEADER

Το LEADER, στο πλαίσιο του Άξονα 4 του ΠΑΑ θα εφαρμοσθεί σε **ορεινές, μειονεκτικές αλλά και πεδινές περιοχές**. Σημειώνεται ότι κατά την υλοποίηση των τοπικών προγραμμάτων LEADER, οι σχετικές παρεμβάσεις θα πραγματοποιηθούν σε Δημοτικά/Τοπικά Διαμερίσματα μέχρι 5.000 κατοίκους. Είναι επιτρεπτή επίσης η υλοποίηση παρεμβάσεων σε εκτός σχεδίου περιοχές Δημοτικών/Τοπικών Διαμερισμάτων με πληθυσμό έως και 10.000 κατοίκους. Οι περιοχές στις οποίες θα εφαρμοστούν τα τοπικά προγράμματα LEADER διαφοροποιούνται γεωγραφικά από τις περιοχές στις οποίες θα εφαρμοστούν τα τοπικά προγράμματα του Άξονα Προτεραιότητας 3 του Π.Α.Α. και δεν επικαλύπτονται.

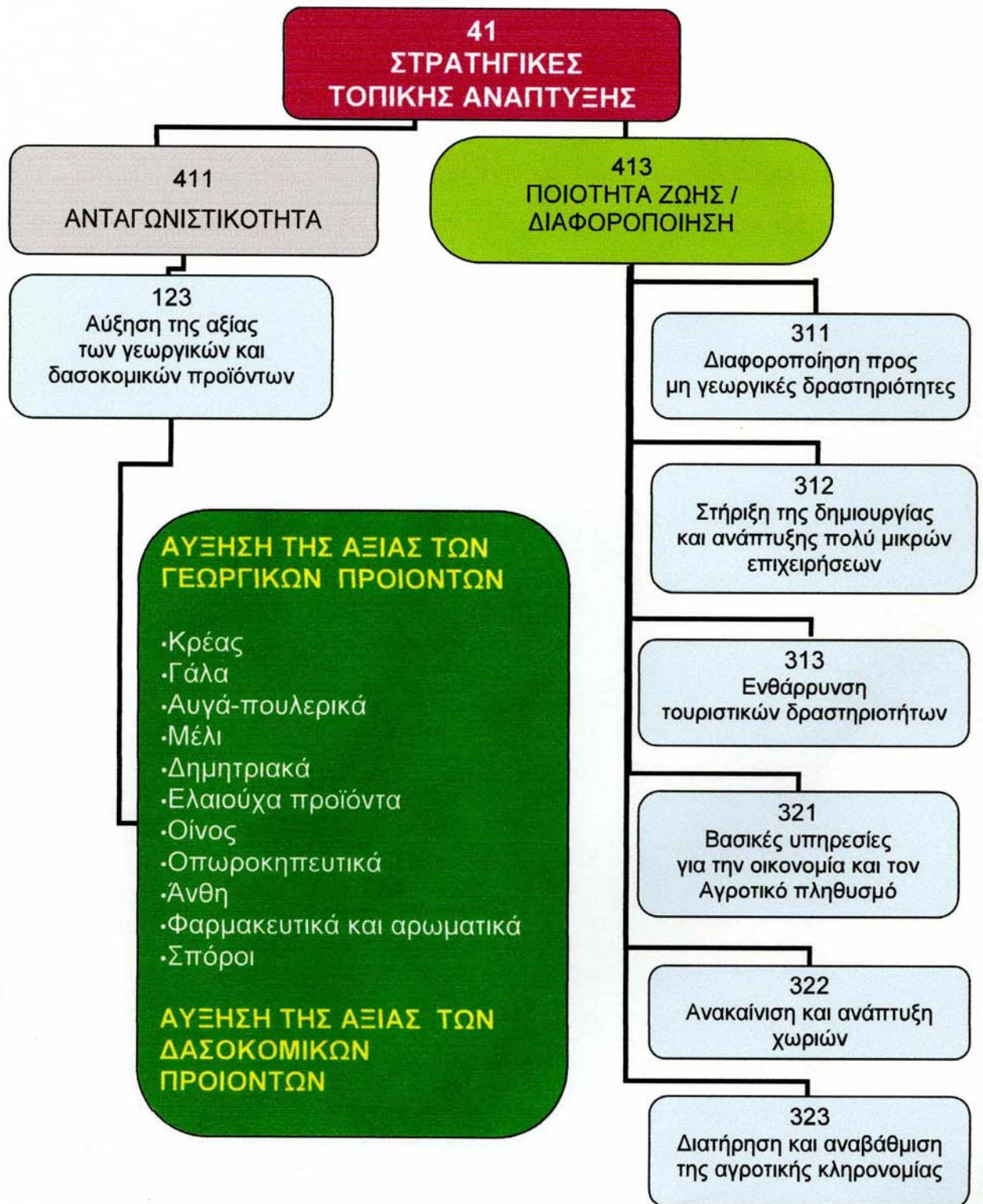
3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΟΠΙΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ LEADER

Οι προτεινόμενες παρεμβάσεις αντιστοιχούν σε μέτρα του Άξονα 1 και 3 του Π.Α.Α., όπως εμφανίζονται παρακάτω:

4. ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΜΕΤΡΩΝ – ΥΠΟΜΕΤΡΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

5. ΕΤΑΙΡΙΚΑ ΣΧΗΜΑΤΑ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ & ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΟΠΙΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ LEADER

Τα τοπικά προγράμματα LEADER του Άξονα 4 του ΠΑΑ σχεδιάζονται και υλοποιούνται με την «εκ των κάτω προς τα άνω προσέγγιση» από τοπικά εταιρικά σχήματα δημόσιου - ιδιωτικού τομέα (Ομάδες Τοπικής Δράσης - Ο.Τ.Δ.) δηλ. από τις Αναπτυξιακές Εταιρείες που δραστηριοποιούνται σε συγκεκριμένη περιοχή παρέμβασης.

Οι Ομάδες Τοπικής Δράσης (Ο.Τ.Δ.) συνιστούν νόμιμη κοινή δομή, το καταστατικό της οποίας διασφαλίζει την εύρυθμη λειτουργία της εταιρικής σχέσης και την ικανότητα διαχείρισης δημοσίων κονδυλίων.

6. ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Τα τοπικά προγράμματα LEADER θα υλοποιηθούν μέχρι το 2015.

ΤΟΠΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΝΟΜΟΥ ΗΜΑΘΙΑΣ

1. ΠΕΡΙΟΧΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΤΟΠΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Η περιοχή παρέμβασης του τοπικού προγράμματος LEADER αφορά σε πεδινές και μειονεκτικές περιοχές του Νομού και εμφανίζεται στον ακόλουθο Πίνακα 1. Από την περιοχή έχουν εξαιρεθεί το Δ.Δ. της Αλεξάνδρειας, Μελίκης, Βέροιας και Νάουσας ως αστικά κέντρα με πληθυσμό μεγαλύτερο των 5.000 κατοίκων.

ΝΟΜΟΣ ΗΜΑΘΙΑΣ ΔΗΜΟΣ/ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ	ΔΗΜΟΤΙΚΟ/ ΤΟΠΙΚΟ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑ	ΕΚΤΑΣΗ (km ²)	ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ (στοιχεία 2001 – πραγματικός πληθυσμός)	ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΜΟΣ
ΔΗΜΟΣ ΒΕΡΟΙΑΣ	Δ.Δ. Αγία Βαρβάρα	11,991	858	πεδινή
	Δ.Δ. Άμμος	3,43	160	πεδινή
	Δ.Δ. Ασώματα	2,583	532	μειονεκτική
ΔΗΜΟΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ	Δ.Δ. Βрусακίου	9,479	716	πεδινή
	Δ.Δ. Καμποχωρίου	14,732	768	πεδινή
	Δ.Δ. Λουτρού	10,68	1.298	πεδινή
	Δ.Δ. Νεοχωρίου	10,24	604	πεδινή
	Δ.Δ. Νησίου	33,79	1.527	πεδινή
	Δ.Δ. Κοπανού	7,726	2.144	πεδινή
ΔΗΜΟΣ ΑΝΘΕΜΙΩΝ	Δ.Δ. Επισκοπής Νάουσας	16,255	1.916	πεδινή
	Δ.Δ. Λευκαδίων	8,576	967	πεδινή
	Δ.Δ. Μαρίνης	16,728	1.230	πεδινή
	Δ.Δ. Μονοσπίτων	13,128	916	πεδινή
	Δ.Δ. Χαριέσσης	12,225	974	πεδινή
	Δ.Δ. Καρυσίων	6,228	742	πεδινή
ΔΗΜΟΣ ΑΝΤΙΓΟΝΙΔΩΝ	Δ.Δ. Επισκοπής	8,003	777	πεδινή
	Δ.Δ. Κεφαλοχωρίου	10,07	788	πεδινή
	Δ.Δ. Ξεχασμένης	8,868	906	πεδινή
	Δ.Δ. Παλαιού Σκυλλισίου	10,58	649	πεδινή
	Δ.Δ. Σταυρού	14,125	1.498	πεδινή
	Δ.Δ. Μακροχωρίου	25,342	4.788	πεδινή
ΔΗΜΟΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΠΑΥΛΟΥ	Δ.Δ. Διαβατού	9,375	1.300	πεδινή
	Δ.Δ. Κουλούρας	11,955	1.089	πεδινή
	Δ.Δ. Λυκόγιαννης	8,902	536	πεδινή
	Δ.Δ. Νέας Νικομηδείας	8,678	866	πεδινή
	Δ.Δ. Αγίου Γεωργίου	19,13	1.682	πεδινή
ΔΗΜΟΣ ΔΟΒΡΑ	Δ.Δ. Αγίας Μαρίνης	14,354	788	πεδινή
	Δ.Δ. Πατρίδος	12,603	1.314	πεδινή
	Δ.Δ. Τριλόφου	14,078	661	πεδινή
	Δ.Δ. Αγγελοχωρίου	14,428	1.707	πεδινή
ΔΗΜΟΣ ΕΙΡΗΝΟΥΠΟΛΗΣ	Δ.Δ. Ζερβοχωρίου	23,782	1.415	πεδινή
	Δ.Δ. Πολυπλατάνου	11,752	884	πεδινή

ΔΗΜΟΣ ΜΕΛΙΚΗΣ	Δ.Δ. Αγκαθιάς	21,134	1.547	μειονεκτική
	Δ.Δ. Κυψέλης	12,369	442	μειονεκτική
	Δ.Δ. Νεοκάστρου	14,905	916	μειονεκτική
	Δ.Δ. Προδρόμου	15,457	1.431	μειονεκτική
ΔΗΜΟΣ ΠΛΑΤΕΟΣ	Δ.Δ. Πλατέος	20,1	2.299	πεδινή
	Δ.Δ. Αράχου	5,577	487	πεδινή
	Δ.Δ. Κορυφής	24,915	2.007	πεδινή
	Δ.Δ. Λιανοβεργίου	16,425	1.696	πεδινή
	Δ.Δ. Πλατάνου	13,325	806	πεδινή
	Δ.Δ. Πρασινάδας	14,451	776	πεδινή
	Δ.Δ. Τρικάλων	26,025	1.710	πεδινή
ΣΥΝΟΛΟ		588,499	51.117	

- Πληθυσμιακή πυκνότητα περιοχής: 86,85 κάτοικοι/km²
- Συνολική έκταση της διοικητικής Περιφέρειας ή των διοικητικών Περιφερειών, στις οποίες εντάσσεται η περιοχή παρέμβασης: 19.146 km²

Πίνακας 2: «Περιοχές Natura εντός των ορίων της περιοχής παρέμβασης»

ΚΩΔΙΚΟΣ	ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΕΚΤΑΣΗ
GR1210002	ΣΤΕΝΑ ΑΛΙΑΚΜΟΝΑ	3,982 (km²)
ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ		0,006%

Από την περιοχή παρέμβασης, έχουν εξαιρεθεί επίσης τα παρακάτω Δ.Δ. των Δήμων που εντάσσονται στον Άξονα 3 και στο Ε.Π. ΑΛΙΕΙΑ του Π.Α.Α. :

- Δήμος Βέροιας: Δ.Δ. Κάτω Βερμίου, Γεωργιανών, Καστανιάς, Κουμαριάς, Τριποτάμου και Ράχης – Άξονας 3 του Π.Α.Α.
- Δήμος Δοβρά: Δ.Δ. Φυτειάς – Άξονας 3 του Π.Α.Α.
- Δήμος Μελίκης: Δ.Δ. Μελίκης – Άξονας 3 του Π.Α.Α.
- Δήμος Πλατέος : Δ.Δ. Κλειδίου – Ε.Π. Αλιεία του Π.Α.Α.
- Δήμος Μακεδονίδος: όλα τα Δημοτικά Διαμερίσματα – Άξονας 3 του Π.Α.Α.
- Δήμος Νάουσας: όλα τα Δημοτικά Διαμερίσματα – Άξονας 3 του Π.Α.Α.
- Δήμος Βεργίνας: όλα τα Δημοτικά Διαμερίσματα – Άξονας 3 του Π.Α.Α.

Οι περιοχές στις οποίες θα εφαρμοστούν τοπικά προγράμματα LEADER θα πρέπει να **διαφοροποιούνται γεωγραφικά** από τις περιοχές στις οποίες θα εφαρμοστούν τοπικά προγράμματα του Άξονα Προτεραιότητας 4 του Επιχειρησιακού Προγράμματος "ΑΛΙΕΙΑ 2007-2013" και να μην επικαλύπτονται.

Χάρτη της περιοχής παρέμβασης

Για την ακριβή απεικόνιση της προτεινόμενης περιοχής παρέμβασης παρατίθεται **χάρτης** κλίμακας 1:200.000, στον οποίο αποτυπώνονται τα όρια της περιοχής παρέμβασης του τοπικού προγράμματος LEADER και τα διοικητικά όρια των Δημοτικών Διαμερισμάτων, Δήμων, Νομών, Περιφερειών (γενικά στοιχεία).

2: «ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΤΟΥ ΤΟΠΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ»

Το πρόγραμμα έχει ως **κεντρικό άξονα την άμεση κινητοποίηση του τοπικού ανθρώπινου δυναμικού για την ολοκληρωμένη και βιώσιμη ανάπτυξη του κάμπου της Ημαθίας**. Με το κεντρικό μήνυμα του προγράμματος να είναι: **«Επιχειρείν στον Ημαθιώτικο Κάμπο»** στοχεύεται η άμεση αξιοποίηση του προγράμματος για ενίσχυση πρωτοβουλιών και ενεργειών προς όφελος της ανάπτυξης, οικονομικής και κοινωνικής, του τοπικού πληθυσμού. Η νέα περίοδος προγραμματισμού 2007-2013 αποτελεί μια σημαντική αλλά ίσως τελευταία ευκαιρία για τον κάμπο της Ημαθίας.

Οι πολιτικές, ενίσχυση της απασχόλησης, ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας, προστασία του περιβάλλοντος, προώθηση ίσων ευκαιριών, αποτελούν την βάση για την διαμόρφωση της **στρατηγικής του προγράμματος η οποία έχει να κάνει με την πιλοτικά χωροθετημένη εφαρμογή και ενίσχυση επιχειρησιακών πρωτοβουλιών και σχεδίων**.

Ειδικότερα οι *Στρατηγικοί Στόχοι* του προγράμματος είναι οι ακόλουθοι:

1. Διατήρηση, βελτίωση και αύξηση της ανταγωνιστικότητας του δευτερογενή και τριτογενή τομέα της περιοχής παρέμβασης και διαφοροποίηση της τοπικής προστιθέμενης αξίας

Σήμερα όλο και πιο έντονα παρουσιάζεται η απαίτηση των καταναλωτών για ασφαλέστερα προϊόντα χωρίς συμβιβασμούς και με περιβαλλοντικό σεβασμό. Ο καθοριστικός ρόλος του καταναλωτή και οι σύγχρονες περιβαλλοντικές απαιτήσεις της νέας ΚΑΠ δημιουργούν νέες υποχρεώσεις και ανάγκες στις μεταποιητικές επιχειρήσεις και στους προμηθευτές τους και σίγουρα κατ' επέκταση προδιαγράφουν νέες γεωργικές πρακτικές. Κάτι βέβαια που με τη σειρά του προϋποθέτει δομικές αλλαγές στην επιχειρηματικότητα αλλά και στην πρωτογενή παραγωγή της περιοχής. Μέσω του στόχου αυτού θα επιδιωχθεί:

- η βελτίωση των συνθηκών ανταγωνισμού των προϊόντων της πρωτογενούς παραγωγής που κατευθύνονται κατά συνέπεια στην μεταποίηση γεωργικής παραγωγής.
- Η ανάπτυξη νέων κλάδων της οικονομίας ιδίως του τουρισμού και της αναψυχής οι οποίοι έχουν σημαντική παρουσία στο ακαθάριστο τοπικό προϊόν.
- Η συνθετική και πολλαπλασιαστική ενίσχυση της τοπικής οικονομίας δεδομένου ότι η ανάπτυξη του δευτερογενούς και του τριτογενούς τομέα συμπαρασύρει και την ανάπτυξη του πρωτογενούς τομέα αλλά και τη συνολική ανάπτυξη της τοπικής οικονομίας.

Το σύνολο των προτεινόμενων δράσεων μέσω της ενεργοποίησης του ενδογενούς δυναμικού της περιοχής παρέμβασης και της ενίσχυσης της επιχειρηματικότητας μικρής κλίμακας στον τομέα της παραγωγής και επεξεργασίας τοπικών προϊόντων και της ενίσχυσης του τουρισμού, θα καταστούν ικανές:

- να βελτιώσουν καθοριστικά το τοπικό εισόδημα των παραγωγών,
- να προσφέρουν στον καταναλωτή τέτοια προϊόντα που με σεβασμό στο περιβάλλον να παρέχουν την απαιτούμενη ποιότητα
- να πληρούν τους κανόνες της Ενιαίας Κοινοτικής Αγοράς, ως προς τη διασφάλιση της υγιεινής κατάστασης τους και την προστασία του καταναλωτή.

2. Προστασία του περιβάλλοντος και αειφόρος διαχείριση των φυσικών και πολιτιστικών πόρων της περιοχής παρέμβασης

Η γεωργία και ο πολιτισμός στην περιοχή παρέμβασης αποτελούν σημαντικά κεφάλαια. Η καλλιέργισιμη γη και η δραστηριοποίηση του τοπικού πληθυσμού παράγουν

σημαντική προστιθέμενη αξία. Ωστόσο παρότι ο πολιτισμός έχει μια εντονότατη παρουσία και δραστηριοποίηση, αποτέλεσμα πλέον της συνέχισης και αναπαραγωγής των τοπικών αξιών του τοπικού πληθυσμού η γεωργία αντιμετωπίζει σημαντικά προβλήματα. Το υπέδαφος και οι υδατικοί πόροι της περιοχής έχουν επιβαρυνθεί από τα χημικά λόγω της εντατικοποίησης των καλλιεργειών. Είναι πλέον άμεση η ανάγκη, όχι μόνον η ευαισθητοποίηση η οποία άρχισε να υπάρχει, αλλά κύρια η κινητοποίηση των εμπλεκόμενων στο πρόβλημα φορέων για υιοθέτηση μεθόδων φιλικών προς το περιβάλλον που επιτυγχάνουν την ασφάλεια των τροφίμων και διασφαλίζουν τη δημόσια υγεία, δημιουργώντας παράλληλα ένα πρόσθετο εισόδημα στους παραγωγούς.

Επιδιωκόμενο είναι η ενίσχυση της μεταποίησης και της εμπορίας των αγροτικών προϊόντων να αποτελέσει μοχλό ποιοτικής και περιβαλλοντικής αναβάθμισης των ίδιων των καλλιεργητών-προμηθευτών. Η προώθηση μέσα από το πρόγραμμα δράσεων που να στηρίζουν και να αναπτύσσουν τον μεταποιητικό κλάδο της γεωργίας θα συμπαρασύρει καθοριστικά και τον πρωτογενή τομέα σε μια παραγωγή αγροτικών προϊόντων παραγόμενων με φιλικές τεχνικές και χωρίς, ή την μικρότερη δυνατή, επιβάρυνση. Απώτερος στόχος των παραπάνω είναι:

1. η προστασία της καλλιεργήσιμης γης και του υδατικού δυναμικού της,
2. η άμβλυνση των επιπτώσεων από τις κλιματικές μεταβολές,
3. η προστασία - διατήρηση του αγροτικού τοπίου,
4. η προώθηση της περιβαλλοντικής συνείδησης.

Επιπλέον, στον πολιτιστικό τομέα η περαιτέρω προώθηση δράσεων του προγράμματος θα στηρίξει και θα αναπτύξει την ποιότητα ζωής του τοπικού πληθυσμού αλλά και θα αποτελέσει κίνητρο ανάπτυξης του τουριστικού κλάδου της τοπικής οικονομίας (τουρίστες και παραθεριστές). Απώτερος στόχος των παραπάνω είναι, η διατήρηση των πολιτιστικών δρώμενων και αξιών, η ενίσχυση της τουριστικής κίνησης στην περιοχή καθώς και η αναβάθμιση της ποιότητας ζωής και εργασίας του τοπικού πληθυσμού.

3. Βελτίωση της ποιότητας ζωής στην περιοχή παρέμβασης

Η ποιότητα διαβίωσης στις αγροτικές περιοχές αποτελεί βασικό στρατηγικό στόχο για το πρόγραμμα. Ο τοπικός πληθυσμός εργάζεται αλλά και ζει στην περιοχή παρέμβασης. Βιώνει την όποια ποιότητα υποδομών, προϊόντων και υπηρεσιών υφίστανται στην περιοχή με αποτέλεσμα η όποια υποβάθμιση ή αναβάθμισή τους να έχει άμεσο αντίκτυπο στην ίδια την τοπική κοινωνία.

Με τις προτεινόμενες δράσεις του προγράμματος, προσβασιμότητα, ανάδειξη περιοχών και πολιτιστικές παρεμβάσεις αναβαθμίζεται η περιοχή παρέμβασης, ενισχύεται το κοινωνικό προφίλ της και ουσιαστικά βελτιώνεται σε ικανοποιητικό βαθμό η ποιότητα του τοπικού πληθυσμού. Και όχι μόνον αφού τα παραπάνω θα γίνουν με την προώθηση της κοινωνικής συμμετοχής και συνείδησης του τοπικού πληθυσμού.

Με την επίτευξη των παραπάνω στοχεύεται:

1. η δημιουργία ποιοτικών συνθηκών οικονομικής και κοινωνικής διαβίωσης,
2. η δημιουργία κλίματος υγιών ευκαιριών απασχόλησης και αυταπασχόλησης,
3. η αναστροφή των δυσμενών τάσεων στην ηλικιακή πληθυσμιακή συρρίκνωση,
4. η βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης του τοπικού πληθυσμού,
5. η βελτίωση της αισθητικής του τοπικού περιβάλλοντος,
6. η προστασία και η ανάδειξη των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών της περιοχής παρέμβασης.

4. Ανάπτυξη συνεργασιών και επιχειρηματικού πνεύματος

Το τοπικό πρόγραμμα στηρίζεται στην κινητοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού. Ως εκ τούτου ο τοπικός πληθυσμός και κύρια οι τοπικοί επιχειρηματίες αναμένεται να ενεργοποιηθούν αναγνωρίζοντας την σημασία του προγράμματος και της χρόνιας απουσίας τους από την περιοχή παρέμβασης. Η ενεργοποίησή τους βέβαια δεν θα αφορά μόνον την ανάπτυξη επενδυτικών σχεδίων αλλά και την μεταξύ τους δικτύωση για κοινή συνεργασία.

Συνεργασία η οποία θα έχει ως στόχο:

1. την παραγωγή και εμπορία τοπικών προϊόντων,
2. την προώθηση και προβολή των προϊόντων και υπηρεσιών,
3. την αξιοποίηση των αναπτυξιακών προοπτικών του κλάδου τους,
4. την εφαρμογή περιβαλλοντικών παρεμβάσεων,
5. την ανάπτυξη διακρατικών συνεργασιών και σχέσεων για τον σχεδιασμό και υλοποίηση τοπικών στρατηγικών ανάπτυξης.

Οι στόχοι του προγράμματος βρίσκονται σε πλήρη εφαρμογή των νέων κατευθύνσεων της πρόσφατης μεταρρύθμισης της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής (ΚΑΠ) αφού πλέον επιδιώκεται οι επιπτώσεις στην οικονομία του συνόλου της περιοχής παρέμβασης του νομού Ημαθίας να μην είναι αρνητικές αλλά τέτοιες που να επιφέρουν μετεξέλιξη και ανάπτυξη των παραδοσιακών παραγωγικών κλάδων της περιοχής παρέμβασης. Και όχι μόνον αφού η χρήση της γης, τα συστήματα παραγωγής η απασχόληση και η αυταπασχόληση θα δεχθούν νέες ευκαιρίες και προοπτικές μετασχηματίζοντας πλέον και την ευρύτερη κοινωνική και οικονομική δομή της περιοχής παρέμβασης

Η συσχέτιση με τους γενικούς στρατηγικούς στόχους του προγράμματος ΕΣΠΑ 2007-2013 είναι άμεση αφού ο γενικός στρατηγικός στόχος που αφορά στην:

1. διατήρηση και βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της γεωργίας, της δασοκομίας και του αγροδιατροφικού τομέα, καλύπτεται πλήρως από τον 1^ο στόχο του προγράμματος
2. προστασία του περιβάλλοντος και στην αειφόρο διαχείριση των φυσικών πόρων καλύπτεται πλήρως από τον 2^ο στόχο του προγράμματος,
3. βελτίωση της ποιότητας ζωής στις αγροτικές περιοχές και ενθάρρυνση της διαφοροποίησης της αγροτικής οικονομίας, καλύπτεται πλήρως από τον 3^ο στόχο του προγράμματος,
4. δημιουργία τοπικών ικανοτήτων για την απασχόληση και τη διαφοροποίηση στις αγροτικές περιοχές μέσω της προσέγγισης LEADER καλύπτεται πλήρως από τον 4^ο στόχο του προγράμματος

Οι εθνικές στρατηγικές του προγράμματος εναρμονίζονται πλήρως με τις στρατηγικές των δράσεων του προγράμματος δεδομένου ότι οι ανάγκες για ανάπτυξη στην περιοχή αλλά και τα μέτρα για αντιμετώπιση προβλημάτων διέπονται από τις ίδιες αρχές και προϋποθέσεις σε εθνικό επίπεδο. Έτσι οι εθνική στρατηγική και οι στόχοι ουσιαστικά αποτελούν μια σμίκρυνση και μια τοπική προσέγγιση στην περιοχή παρέμβασης.

Όπως γίνεται εύκολα κατανοητό οι στρατηγικές τοπικής ανάπτυξης μέσω της προσέγγισης LEADER έχουν ολοκληρωμένο και πολυτομεακό χαρακτήρα. Η ολοκληρωμένη προσέγγιση αφορά στην προώθηση όλων των οικονομικών δραστηριοτήτων στις οποίες στηρίζεται το τοπικό παραγωγικό σύστημα της περιοχής παρέμβασης για την ισόρροπη ανάπτυξη του αγροτικού χώρου (ορεινές, μειονεκτικές, νησιωτικές και πεδινές περιοχές).

Η εκ των κάτω προς τα πάνω διαδικασία ολοκληρωμένης προσέγγισης στην τοπική ανάπτυξη αποτελεί την βασικότερη αρχή σχεδιασμού και εφαρμογής του εν λόγω προγράμματος στην Ημαθία. Ο συμμετοχικός προγραμματισμός και η κινητοποίηση των τοπικών φορέων και του τοπικού πληθυσμού, οι οποίοι σαφέστατα γνωρίζουν πολύ καλά τα

προβλήματα και τις δυνατότητες της περιοχής τους και έχουν εδώ και χρόνια αποδείξει την αποτελεσματικότητα τους είναι αυτοί που σε συνεργασία με την δραστηριοποίηση της ΑΝ.ΗΜΑ. Α.Ε. θα υλοποιήσουν το σύνολο των δράσεων του προγράμματος.

3. ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΔΡΑΣΕΩΝ 1^{ης} ΠΡΟΚΗΡΥΞΗΣ ΤΟΥ ΤΟΠΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

ΜΕΤΡΟ/ ΟΜΑΔΑ ΥΠΟΜΕΤΡΩΝ	ΥΠΟΜΕΤΡΟ	ΔΡΑΣΕΙΣ
41. Στρατηγικές Τοπικής Ανάπτυξης/ 413. Βελτίωση ποιότητας ζωής / διαφοροποίηση	L123. Αύξηση της αξίας των γεωργικών και δασοκομικών προϊόντων	L123.α Αύξηση της αξίας των γεωργικών προϊόντων
		L123.β Αύξηση της αξίας των δασοκομικών προϊόντων
	L311. Διαφοροποίηση προς μη γεωργικές δραστηριότητες	L311-1 Ιδρύσεις, επεκτάσεις, εκσυγχρονισμοί μικρής δυναμικότητας υποδομών διανυκτέρευσης
		L311-2 Ιδρύσεις, επεκτάσεις, εκσυγχρονισμοί χώρων εστίασης και αναψυχής
		L311-3 Ιδρύσεις, επεκτάσεις, εκσυγχρονισμοί επισκέψιμων αγροκτημάτων
		L311-4 Ιδρύσεις, επεκτάσεις, εκσυγχρονισμοί επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών για την εξυπηρέτηση του τουρισμού της υπαίθρου (εναλλακτικές μορφές τουρισμού, ειδικές μορφές τουρισμού, χώροι αθλοπαιδιών, χώροι γευσιγνωσίας)
		L311-5 Ιδρύσεις, επεκτάσεις, εκσυγχρονισμοί μονάδων οικοτεχνίας, χειροτεχνίας, παραγωγής ειδών παραδοσιακής τέχνης, βιοτεχνικών μονάδων (σε κλάδους με βάση Κωδικούς Αριθμούς Δραστηριότητας Κ.Α.Δ.)
		L311-6 Ιδρύσεις, επεκτάσεις, εκσυγχρονισμοί επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών (σε κλάδους με βάση Κωδικούς Αριθμούς Δραστηριότητας Κ.Α.Δ.)
		L311-7 Ιδρύσεις, επεκτάσεις, εκσυγχρονισμοί επιχειρήσεων παραγωγής ειδών διατροφής μετά την α' μεταποίηση (σε κλάδους με βάση Κωδικούς Αριθμούς Δραστηριότητας Κ.Α.Δ.)
		L311-8 Βελτίωση υποδομής επιχειρήσεων (που εντάσσονται στις δράσεις του Υπομέτρου) για τη χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας (όπως φωτοβολταϊκά, αξιοποίηση βιομάζας, γεωθερμίας) με σκοπό την κάλυψη των αναγκών της επιχείρησης.
	L312. Στήριξη της δημιουργίας και ανάπτυξης πολύ μικρών επιχειρήσεων	L312-1 Ιδρύσεις, επεκτάσεις, εκσυγχρονισμοί βιοτεχνικών μονάδων (σε κλάδους με βάση Κωδικούς Αριθμούς Δραστηριότητας Κ.Α.Δ.)
		L312-2 Ιδρύσεις, επεκτάσεις, εκσυγχρονισμοί επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών (σε κλάδους με βάση Κωδικούς Αριθμούς Δραστηριότητας Κ.Α.Δ.)
		L312-3 Ιδρύσεις, επεκτάσεις, εκσυγχρονισμοί επιχειρήσεων παραγωγής ειδών διατροφής μετά την α' μεταποίηση (σε κλάδους με βάση Κωδικούς Αριθμούς Δραστηριότητας Κ.Α.Δ.)
		L312-4 Βελτίωση επιχειρήσεων (που εντάσσονται στις δράσεις του Υπομέτρου) για τη χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας (όπως φωτοβολταϊκά, αξιοποίηση βιομάζας, γεωθερμίας) με σκοπό την κάλυψη των αναγκών της επιχείρησης.
		L312-5 Δικτύωση ομοειδών ή συμπληρωματικών επιχειρήσεων

	L313. Ενθάρρυνση τουριστικών δραστηριοτήτων	L313-5 Ίδρυση, επέκταση και εκσυγχρονισμός μικρής δυναμικότητας υποδομές διανυκτέρευσης
		L313-6 Ίδρυση, επέκταση και εκσυγχρονισμός, χώρων εστίασης και αναψυχής
		L313-8 Ίδρυση, επέκταση και εκσυγχρονισμός, επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών για την εξυπηρέτηση του τουρισμού της υπαίθρου (εναλλακτικές μορφές τουρισμού, ειδικές μορφές τουρισμού, χώροι αθλοπαιδιών, χώροι γευσιγνωσίας).
	L321. Βασικές υπηρεσίες για την οικονομία και τον αγροτικό πληθυσμό	L321-3 Ενίσχυση πολιτιστικών εκδηλώσεων και εκδηλώσεων ανάδειξης και διατήρησης της τοπικής κληρονομιάς - στήριξη πολιτιστικών φορέων για μικρής κλίμακας υποδομή, προμήθεια εξοπλισμού, μουσικών οργάνων, στολών.

Οι παραπάνω δράσεις έχουν περιοχή εφαρμογής όλη την περιοχή παρέμβασης του τοπικού προγράμματος της ΑΝ.ΗΜΑ. Α.Ε.

Τα χρηματοδοτικά στοιχεία της 1^{ης} προκήρυξης του Τοπικού Προγράμματος της Προσέγγισης LEADER του Ν. Ημαθίας είναι:

ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ	: 8.601.370,00€
ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ	: 4.320.810,00€
ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	: 3.456.648,00€
ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	: 864.162,00€

4. ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΜΕΤΡΩΝ – ΥΠΟΜΕΤΡΩΝ – ΔΡΑΣΕΩΝ 1^{ης} ΠΡΟΚΗΡΥΞΗΣ ΤΟΠΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΑΝ.ΗΜΑ. Α.Ε.

Ομάδα υπομέτρων 411 – Ανταγωνιστικότητα

Υπομέτρο L123 « Αύξηση της αξίας των γεωργικών και δασοκομικών προϊόντων»

Στο πλαίσιο του υπομέτρου ενισχύεται η στήριξη επιχειρήσεων μεταποίησης / εμπορίας προϊόντων που καλύπτονται από το Παράρτημα 1 της Συνθήκης (εξαιρουμένων των αλιευτικών προϊόντων), καθώς και προϊόντων της δασοκομίας, κατά την έννοια του άρθρου 28 του Καν(ΕΚ) 1698/2005. Αφορά πολύ μικρές επιχειρήσεις κατά την έννοια της σύστασης 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής, που πληρούν, ανάλογα με τον τομέα της επένδυσης, τις ελάχιστες προϋποθέσεις σχετικά με το περιβάλλον, την υγιεινή, την καλή διαβίωση των ζώων, την εργασιακή ασφάλεια και την αειφόρο διαχείριση των δασών. Οι επενδύσεις που εντάσσονται στο παρόν υπομέτρο, δεν μπορούν να ενισχυθούν για το ίδιο ή συμπληρωματικό φυσικό αντικείμενο και από το Μέτρο 123 του Άξονα 1 του Π.Α.Α.

Στο Υπομέτρο εντάσσονται οι ακόλουθες δράσεις:

ΚΩΔΙΚΟΣ ΔΡΑΣΗΣ	ΔΡΑΣΗ	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ	ΑΝΩΤΑΤΟ ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ (σε €)
L123α	Αύξηση της αξίας των γεωργικών προϊόντων	Φυσικά και Νομικά Πρόσωπα Ιδιωτικού Δικαίου, πολύ μικρές επιχειρήσεις κατά την έννοια της σύστασης 2003/361/ΕΚ	ως 500.000,00
L123β	Αύξηση της αξίας των δασοκομικών προϊόντων		ως 500.000,00

ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΥΠΟΜΕΤΡΟΥ

ΥΠΟΜΕΤΡΟ	ΔΡΑΣΕΙΣ	ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ	ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ	ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	ΙΔΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ
L123. Αύξηση της αξίας των γεωργικών και δασοκομικών προϊόντων	L123.α Αύξηση της αξίας των γεωργικών προϊόντων	1.987.000,00 (100%)	993.500,00 (50%)	794.800,00 (80%)	198.700,00 (20%)	993.500,00 (50%)
L123. Αύξηση της αξίας των γεωργικών και δασοκομικών προϊόντων	L123.β Αύξηση της αξίας των δασοκομικών προϊόντων	200.000,00 (100%)	100.000,00 (50%)	80.000,00 (80%)	20.000,00 (20%)	100.000,00 (50%)
ΣΥΝΟΛΟ ΥΠΟΜΕΤΡΟΥ L123		2.187.000,00	1.093.500,00	874.800,00	218.700,00	1.093.500,00

Επιπλέον, οι παρεμβάσεις του Υπομέτρου πρέπει να είναι σύμφωνες με τους όρους και περιορισμούς του Π.Α.Α., όπως αυτό ισχύει κάθε φορά.

Δράση L123a «Αύξηση της αξίας των γεωργικών προϊόντων»

Η δράση αφορά στην ενίσχυση και υποστήριξη επιχειρηματικών δραστηριοτήτων του αγροτικού τομέα, με στόχο την ανάδειξη και αξιοποίηση της τοπικής γεωργικής και κτηνοτροφικής παραγωγής. Αποσκοπεί στην αναβάθμιση υφιστάμενων μονάδων ή την δημιουργία νέων, ενώ συμβάλει, στην υποστήριξη των γεωργών – κτηνοτρόφων, παρέχοντας νέες ευκαιρίες εξεύρεσης αγορών για τα γεωργικά προϊόντα.

Στα πλαίσια της δράσης παρέχεται η δυνατότητα αξιοποίησης, μέσω της μεταποίησης-τυποποίησης και εμπορίας, της φυτικής και κτηνοτροφικής παραγωγής της περιοχής,

Παράλληλα, είναι υποχρεωτική η συμμετοχή σε δίκτυο ομοειδών ή συμπληρωματικών επιχειρήσεων, μέσω της οποίας εξασφαλίζεται η συμμετοχή σε κοινές δράσεις προβολής και προώθησης κλαδικού ή /και διακλαδικού χαρακτήρα των επιχειρήσεων της περιοχής, με στόχο την παρουσίαση μιας ενιαίας και ομοιογενούς ταυτότητας.

Όροι, προϋποθέσεις και περιορισμοί στην υλοποίηση της δράσης

- ✓ Στο πλαίσιο της δράσης ενισχύεται η στήριξη επιχειρήσεων μεταποίησης / εμπορίας προϊόντων που καλύπτονται από το Παράρτημα 1 της Συνθήκης (εξαιρουμένων των αλιευτικών προϊόντων). Η ενίσχυση παρέχεται σε περιπτώσεις όπου, τόσο οι πρώτες ύλες, όσο και το αποτέλεσμα της επεξεργασίας τους αποτελούν προϊόν που καλύπτεται από το Παράρτημα 1 της Συνθήκης.
- ✓ Η δράση αφορά πολύ μικρές επιχειρήσεις κατά την έννοια της σύστασης 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής, που πληρούν, ανάλογα με τον τομέα της επένδυσης, τις ελάχιστες προϋποθέσεις σχετικά με το περιβάλλον, την υγιεινή, την καλή διαβίωση των ζώων και την εργασιακή ασφάλεια.
- ✓ Το ανώτατο συνολικό κόστος ανά πρότασης ανέρχεται σε **500.000 €**
- ✓ Ενισχύονται επενδύσεις που συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων του μέτρου 123α, όπως αυτοί καθορίζονται στο ΠΑΑ.
- ✓ Δεν παρέχεται στήριξη σε επιχειρήσεις που λειτουργούν υπό την μορφή της κοινωνίας, της εταιρείας αστικού δικαίου και της κοινοπραξίας.
- ✓ Οι κλάδοι πρωτογενούς παραγωγής που ενισχύονται στο πλαίσιο της δράσης αναφέρονται παρακάτω, όπου, στα πλαίσια του τοπικού προγράμματος εξαιρούνται οι δράσεις 1.9 στον τομέα του κρέατος, και 8.3.α στον τομέα του οίνου, στο επίπεδο της εμπορίας, οι οποίες εφαρμόζονται μόνο σε ορεινές και νησιωτικές περιοχές
- ✓ Αποκλείεται η ενίσχυση:
  - α) επενδύσεων για τη μεταποίηση ή την εμπορία προϊόντων που προέρχονται από χώρες εκτός Ε.Ε.
  - β) επενδύσεων παρασκευής και εμπορίας προϊόντων απομίμησης ή υποκατάστασης του γάλακτος και των γαλακτοκομικών προϊόντων και του μελιού
  - γ) επενδύσεων στο επίπεδο του λιανικού εμπορίου
  - δ) επενδύσεων που αφορούν γενετικά τροποποιημένα προϊόντα
  - ε) επενδύσεων οι οποίες έχουν ενισχυθεί ή προβλέπεται η ενίσχυσή τους στα πλαίσια των ΚΟΑ.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α΄

ΔΡΑΣΕΙΣ ΚΑΤΑ ΤΟΜΕΑ

1. ΤΟΜΕΑΣ: ΚΡΕΑΣ

Δράση 1.3.: Εκσυγχρονισμός – επέκταση με ή χωρίς μετεγκατάσταση υφισταμένων, μονάδων τεμαχισμού – τυποποίησης κρέατος και παραγωγής κρεατοσκευασμάτων .

Δράση 1.4.: Ίδρυση μονάδων τεμαχισμού – τυποποίησης κρέατος θηραματικών ειδών και παραγωγής κρεατοσκευασμάτων σε περιπτώσεις καθετοποίησης της παραγωγής.

Δράση 1.5.: Ίδρυση μονάδων τεμαχισμού – τυποποίησης κρέατος και παραγωγής κρεατοσκευασμάτων, σε περιοχές όπου δεν υπάρχει επαρκής υποδομή, με στόχο την προστασία της δημόσιας υγείας.

Δράση 1.6.: Εκσυγχρονισμός – συμπλήρωση, χωρίς αύξηση δυναμικότητας, με ή χωρίς μετεγκατάσταση μονάδων παραγωγής προϊόντων με βάση το κρέας (αλλαντοποιεία – κονσέρβες κλπ).

2. ΤΟΜΕΑΣ: ΓΑΛΑ

Δράση 2.1.: Ίδρυση – επέκταση τυροκομείων εφόσον κρίνεται απαραίτητο λόγω επάρκειας γάλακτος.

Δράση 2.2.: Εκσυγχρονισμός τυροκομείων με ή χωρίς μετεγκατάσταση ώστε να τηρούνται οι βασικοί όροι υγιεινής και να προωθηθούν τα ποιοτικά προϊόντα ΠΟΠ, ΠΓΕ της χώρας.

Δράση 2.4.: Ίδρυση μικρών μονάδων παραγωγής γιαούρτης και λοιπών ζυμούμενων προϊόντων γάλακτος.

Δράση 2.5.: Εκσυγχρονισμός – επέκταση με ή χωρίς μετεγκατάσταση μονάδων παραγωγής γιαούρτης και λοιπών ζυμούμενων προϊόντων γάλακτος.

Δράση 2.6.: Ίδρυση ή εκσυγχρονισμός – επέκταση, μονάδων αξιοποίησης παραπροϊόντων (τυρόγαλα), που στοχεύουν στη βελτίωση του περιβάλλοντος.

3. ΤΟΜΕΑΣ: ΑΥΓΑ – ΠΟΥΛΕΡΙΚΑ

3.1. ΥΠΟΤΟΜΕΑΣ: ΑΥΓΑ

Δράση 3.1.1.: Ίδρυση μονάδων τυποποίησης και συσκευασίας αυγών.

Δράση 3.1.2.: Εκσυγχρονισμός – επέκταση με ή χωρίς μετεγκατάσταση υφισταμένων μονάδων τυποποίησης και συσκευασίας αυγών.

Δράση 3.1.3: Ίδρυση μονάδων επεξεργασίας αυγών για παραγωγή νέων προϊόντων με βάση τα αυγά.

Δράση 3.1.4.: Ίδρυση μονάδων τυποποίησης και συσκευασίας αυγών και προϊόντων που τυποποιούνται με βάση αναγνωρισμένες προδιαγραφές ή πρότυπα (ειδικές εκτροφές, βιολογικά κ.λ.π.) στα πλαίσια καθετοποίησης των μονάδων.

4. ΤΟΜΕΑΣ: ΔΙΑΦΟΡΑ ΖΩΑ

ΥΠΟΤΟΜΕΑΣ: ΜΕΛΙ

Δράση 4.1.: Εκσυγχρονισμός χωρίς αύξηση δυναμικότητας με ή χωρίς μετεγκατάσταση υφισταμένων μονάδων τυποποίησης – επεξεργασίας – μεταποίησης – συσκευασίας μελιού.

Δράση 4.3.: Ίδρυση – εκσυγχρονισμός – επέκταση – μετεγκατάσταση μονάδων για παραγωγή σακχαρωδών προϊόντων με βάση το μέλι, snacks κλπ.

Στον υποτομέα του μελιού καμία από τις ανωτέρω δράσεις δεν εμπίπτει στα πεδία επιλεξιμότητας του Καν.797/2004.

5. ΤΟΜΕΑΣ: ΔΙΑΦΟΡΑ ΖΩΑ

ΥΠΟΤΟΜΕΑΣ: ΣΗΡΟΤΡΟΦΙΑ – ΑΛΛΑ ΕΙΔΗ

Δράση 5.1.: Ίδρυση – επέκταση σύγχρονων μονάδων αναπλήνισης κουκουλιών.

Δράση 5.2.: Εκσυγχρονισμός, βελτίωση υφιστάμενων μονάδων αναπλήνισης κουκουλιών.

Δράση 5.3.: Ίδρυση – επέκταση μονάδων μεταποίησης σαλιγκαριών.

Δράση 5.4.: Εκσυγχρονισμός με ή χωρίς μετεγκατάσταση μονάδων μεταποίησης σαλιγκαριών.

6. ΤΟΜΕΑΣ: ΔΗΜΗΤΡΙΑΚΑ

Δράση 6.1.: Εκσυγχρονισμός καθέτων αποθηκευτικών χώρων δημητριακών και με εγκαταστάσεις αερισμού ή με ψυχρό αέρα.

Δράση 6.2.: Εκσυγχρονισμός – βελτίωση οριζοντίων παλαιών αποθηκών.

Δράση 6.3.: Ίδρυση ξηραντηρίων δημητριακών.

Δράση 6.4.: Εκσυγχρονισμός με ή χωρίς μετεγκατάσταση υφισταμένων ξηραντηρίων δημητριακών.

Δράση 6.5.: Συμπλήρωση – εκσυγχρονισμός χωρίς αύξηση δυναμικότητας υφισταμένων αποθηκευτικών εγκαταστάσεων ρυζιού με τοποθέτηση συστημάτων προκαθορισμού ξήρανσης & ψύξης.

Δράση 6.6.: Ίδρυση νέων μονάδων αποφλοίωσης – επεξεργασίας – τυποποίησης ρυζιού.

Δράση 6.7.: Εκσυγχρονισμός με ή χωρίς μετεγκατάσταση υφισταμένων μονάδων αποφλοίωσης ρυζιού με εξοπλισμό λείανσης, χρωματοδιαλογής και υγροθερμικής επεξεργασίας και τυποποίησης – συσκευασίας με ή χωρίς μετεγκατάσταση.

Δράση 6.8.: Ίδρυση silos σε κόμβους σύγχρονων διαμετακομιστικών κέντρων.

7. ΤΟΜΕΑΣ: ΕΛΑΙΟΥΧΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ

Α) Ελαιόλαδο

Δράση 7.1.: Ελαιοτριβεία

α) Εκσυγχρονισμός, με ή χωρίς μετεγκατάσταση ελαιοτριβείων χωρίς αύξηση της δυναμικότητας, με προτεραιότητα σε αυτά που επεξεργάζονται βιολογική πρώτη ύλη.

β) Συγχωνεύσεις ελαιοτριβείων με δυναμικότητα ανάλογη των συγχωνευθέντων.

Δράση 7.2.: Εκσυγχρονισμός με ή χωρίς μετεγκατάσταση τυποποιητηρίων – συσκευαστηρίων ελαιολάδου, χωρίς αύξηση της δυναμικότητας.

Δράση 7.3.: Ιδρύσεις – επεκτάσεις τυποποιητηρίων ελαιολάδου για την παραγωγή επώνυμων ποιοτικών, εμπορεύσιμων συσκευασιών, με στόχο την αύξηση της προστιθέμενης αξίας του προϊόντος.

Δράση 7.4.: Εκσυγχρονισμός με ή χωρίς μετεγκατάσταση ραφιναριών ελαιολάδου χωρίς αύξηση της δυναμικότητας.

Β) Άλλα Έλαια

Δράση 7.5.: Ίδρυση – Επέκταση – Εκσυγχρονισμός χωρίς αύξηση δυναμικότητας, με ή χωρίς μετεγκατάσταση σπορελαιουργείων και Βιομηχανιών σπορελαιουργίας.

8. ΤΟΜΕΑΣ: ΟΙΝΟΣ

Δράση 8.1.: Εκσυγχρονισμός οινοποιείων με ή χωρίς μετεγκατάσταση χωρίς αύξηση της δυναμικότητας, για παραγωγή οίνων ποιότητας.

Δράση 8.2.: Συγχώνευση οινοποιείων με παράλληλο εκσυγχρονισμό (κτιριακών εγκαταστάσεων και μηχανολογικού εξοπλισμού) για βελτίωση της ποιότητας και μείωση του κόστους παραγωγής, χωρίς αύξηση της δυναμικότητας.

Δράση 8.3.: Ίδρυση νέων οινοποιείων σύγχρονης τεχνολογίας:

β) μονάδων παραγωγής οίνων από προϊόντα της βιολογικής αμπελουργίας [Καν.(ΕΟΚ) 2092/91] και συστημάτων ολοκληρωμένης διαχείρισης.

Δράση 8.4.: Προσθήκη, εκσυγχρονισμός, επέκταση γραμμής εμφιάλωσης οίνου σε οινοποιεία για την κάλυψη των αναγκών εμφιάλωσης της παραγωγής τους.

9. ΤΟΜΕΑΣ: ΟΠΩΡΟΚΗΠΕΥΤΙΚΑ

I. Στο επίπεδο της εμπορίας

Δράση 9.1.: Ίδρυση μονάδων συσκευασίας, τυποποίησης, διαλογής, συντήρησης, ψύξης, αποθήκευσης νωπών οπωροκηπευτικών, πατάτας, σύκων, οσπρίων και ξηρών καρπών.

Δράση 9.2.: Ίδρυση εγκαταστάσεων στατικών ψυγείων και κατασκευή μικρής δυναμικότητας συσκευαστηρίων κηπευτικών.

Δράση 9.3.: Εκσυγχρονισμοί ή/και επέκταση με ή χωρίς μετεγκατάσταση υφιστάμενων μονάδων συσκευασίας, τυποποίησης, διαλογής, συντήρησης, ψύξης, αποθήκευσης νωπών οπωροκηπευτικών, πατάτας, σύκων, οσπρίων και ξηρών καρπών

II. Στο επίπεδο της μεταποίησης

Δράση 9.7.: Μεταποίηση Βιομηχανικής τομάτας

Εκσυγχρονισμός με ή χωρίς μετεγκατάσταση υφισταμένων μονάδων, κυρίως όσον αφορά:

- ✓ την χρήση νέων τεχνολογιών και συσκευασιών,
- ✓ την παραγωγή νέων προϊόντων χωρίς αύξηση της δυναμικότητας.

Δράση 9.8.: Μεταποίηση φρούτων (ροδάκινα, βερίκοκα, αχλάδια, μήλα, δαμάσκηνα κ.λ.π.)

α) Κονσερβοποιεία – Χυμοί φρούτων – Αποξηραμένα φρούτα

– Εκσυγχρονισμός με ή χωρίς μετεγκατάσταση ή/και επέκταση υφισταμένων μονάδων κονσερβοποίησης οπωροκηπευτικών, βιομηχανικών ροδακίνων και αχλαδιών, λοιπών φρούτων και λαχανικών κυρίως όσον αφορά:

- ✓ την χρήση νέων τεχνολογιών και συσκευασιών,
- ✓ την παραγωγή νέων προϊόντων.

– Ίδρυση νέων μονάδων μεταποίησης (κονσερβοποίησης) οπωροκηπευτικών (πλην βιομηχανικής τομάτας), βιομηχανικών ροδακίνων και αχλαδιών, λοιπών φρούτων και λαχανικών.

β) Εκσυγχρονισμός με ή χωρίς μετεγκατάσταση ή/και επέκταση υφισταμένων μονάδων χυμοποίησης, κυρίως όσον αφορά:

- την χρήση νέων τεχνολογιών και συσκευασιών,
- την παραγωγή νέων προϊόντων.

γ) Ίδρυση νέων μονάδων χυμοποίησης οπωρών (πλην των εσπεριδοειδών) σύγχρονης τεχνολογίας.

δ) Αποξηραμένων φρούτων

Εκσυγχρονισμός με ή χωρίς μετεγκατάσταση ή/και επέκταση μονάδων αποξήρανσης φρούτων (δαμάσκηνα, βερίκοκα κλπ).

ε) Ίδρυση – εκσυγχρονισμός με ή χωρίς μετεγκατάσταση μονάδων παραγωγής μαρμελάδων και γλυκών κουταλιού.

στ) Εκσυγχρονισμός με ή χωρίς μετεγκατάσταση υφισταμένων μονάδων, χυμοποίησης εσπεριδοειδών

κυρίως όσον αφορά:

- ✓ την χρήση νέων τεχνολογιών και συσκευασιών,
- ✓ στην ψυκτικές εγκαταστάσεις,
- ✓ την παραγωγή νέων προϊόντων.

Δράση 9.9.: Μεταποίηση λαχανικών

α) Ίδρυση νέων μονάδων παραγωγής τουρσιών και ψητών λαχανικών, εκσυγχρονισμός και επέκταση με ή χωρίς μετεγκατάσταση υφισταμένων μονάδων, κυρίως όσον αφορά:

- ✓ στην χρήση νέων τεχνολογιών και συσκευασιών
- ✓ στην παραγωγή νέων προϊόντων

β) Ίδρυση νέων μονάδων ή εκσυγχρονισμός – επέκταση με ή χωρίς μετεγκατάσταση υφισταμένων μονάδων για την παραγωγή χυμών λαχανικών κύβων ή μιγμάτων αυτών σε ασηπτική συσκευασία.

Δράση 9.10.: Επενδύσεις εγκατάστασης βιολογικού καθαρισμού και αξιοποίησης υπολειμμάτων των χρησιμοποιούμενων πρώτων υλών του τομέα μεταποίησης οπωροκηπευτικών για την παραγωγή λιπασμάτων ή/και ζωοτροφών.

Δράση 9.11.: Μεταποίηση ξηρών καρπών.

Ίδρυση νέων μονάδων, εκσυγχρονισμός και επέκταση ή και μετεγκατάσταση υφισταμένων μονάδων για παραγωγή προϊόντων πάστας, νιφάδων πραλίνας, παστελιών, snacks κ.λ.π.

Δράση 9.12.: Μεταποίηση σύκων – σταφίδων

α) Εκσυγχρονισμός και επέκταση με ή χωρίς μετεγκατάσταση υφισταμένων μονάδων.

β) Ίδρυση νέων μονάδων μεταποίησης – αποξήρανσης σύκων και σταφίδων.

III. Στον τομέα των μονάδων επεξεργασίας επιτραπέζιων ελαιών

Δράση 9.13.: Εκσυγχρονισμός των μονάδων επεξεργασίας βρωσίμων ελαιών, χωρίς αύξηση δυναμικότητας.

Δράση 9.14.: Ίδρυση – επέκταση μονάδων μόνο για γραμμές συσκευασίας καταναλωτή και γραμμές παραγωγής νέων προϊόντων.

Δράση 9.15.: Μετεγκαταστάσεις που αφορούν την μεταφορά μονάδων από τις αστικές περιοχές, για λόγους που σχετίζονται με τη ρύπανση χωρίς αύξηση δυναμικότητας.

IV. Στον τομέα των Γεωμήλων

Δράση 9.16.: Ίδρύσεις νέων μονάδων, εκσυγχρονισμός – επέκταση, με ή χωρίς μετεγκατάσταση, συμπλήρωση υφισταμένων μονάδων, ή προσθήκη γραμμών σε υφιστάμενες μονάδες μεταποίησης γεωμήλων με προορισμό την παραγωγή νέων προϊόντων όπως:

- προτηγανισμένης / κατεψυγμένης πατάτας,
- τσιπς ή σνακς πατάτας κ.λ.π.
- άλλα νέα προϊόντα

Δεν είναι επιλέξιμα για χρηματοδότηση στο παρόν μέτρο 123 Α επενδυτικά σχέδια του Τομέα που υποβάλλονται από αναγνωρισμένες ή προαναγνωρισμένες από τη Δ/ση ΠΑΠ Δενδροκηπευτικής Ομάδες Παραγωγών (Συνεταιρισμοί, ΕΑΣ, καθώς και Εταιρείες που έχουν αναγνωρισμένη Ομάδα Παραγωγών).

10. ΤΟΜΕΑΣ: ΑΝΘΗ

Δράση 10.1.: Ίδρυση νέων εγκαταστάσεων μεταποίησης ή εκσυγχρονισμός ή επέκταση υφισταμένων μονάδων.

α) Ίδρυση ή εκσυγχρονισμός και επέκταση τυποποιημένων δρεπτών ανθέων και γλαστρικών.

β) Ίδρυση ξηραντηρίων ανθέων.

Δράση 10.2.: Ίδρυση νέων εγκαταστάσεων εμπορίας (νέες ανθαγορές – κέντρα διανομής) από συλλογικούς φορείς ανθοπαραγωγών.

12. ΤΟΜΕΑΣ: ΣΠΟΡΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΛΑΠΛΑΣΙΑΣΤΙΚΟΥ ΥΛΙΚΟΥ

Δράση 12.1.: Ίδρυση – επέκταση μονάδων επεξεργασίας και τυποποίησης σπόρων και πολλαπλασιαστικού υλικού.

Εκσυγχρονισμός με ή χωρίς μετεγκατάσταση υφισταμένων μονάδων επεξεργασίας και τυποποίησης σπόρων και πολλαπλασιαστικού υλικού.

13. ΤΟΜΕΑΣ: ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΩΝ & ΑΡΩΜΑΤΙΚΩΝ ΦΥΤΩΝ

Δράση 13.1.: Ίδρυση – επέκταση μονάδων τυποποίησης και επεξεργασίας αρωματικών και φαρμακευτικών φυτών.

Δράση 13.2.: Εκσυγχρονισμός με ή χωρίς μετεγκατάσταση μονάδων τυποποίησης και επεξεργασίας αρωματικών και φαρμακευτικών φυτών.

ΣΕ ΟΛΟΥΣ ΤΟΥΣ ΑΝΩΤΕΡΩ ΤΟΜΕΙΣ:

Ως προϊόντα ποιότητας είναι αυτά που καθορίζονται από τους Καν.(ΕΟΚ) 2092/91, 2081/92, 2082/92 και Καν.(Ε.Κ.) 1804/99, όπως αυτοί εκάστοτε τροποποιούνται, καθώς και αυτά που καθορίζονται από την Εθνική Νομοθεσία και πιστοποιούνται κατάλληλα.

Επιλέξιμες δαπάνες

1. Διαμόρφωση περιβάλλοντος χώρου.
2. Κατασκευή ή βελτίωση ακινήτων.
3. Προμήθεια και εγκατάσταση νέου μηχανολογικού εξοπλισμού συμπεριλαμβανομένου και του λογισμικού πληροφορικής και του εξοπλισμού των εργαστηρίων στο βαθμό που εξυπηρετεί τη λειτουργία της μονάδας.
4. Εγκαταστάσεις βιολογικού καθαρισμού όχι ως μεμονωμένη δράση αλλά ως τμήμα της συνολικής επένδυσης.
5. Αγορά καινούργιων οχημάτων –ισοθερμικών βυτίων, αναγκαίων για τη μεταφορά του γάλακτος προς το χώρο τυποποίησης-μεταποίησης
6. Γενικά έξοδα, όπως αμοιβές μηχανικών και συμβούλων, λοιπές δαπάνες έκδοσης άδειας δόμησης, δαπάνες για μελέτες σκοπιμότητας, δαπάνες για τη δημιουργία αναγνωρίσιμου σήματος (ετικέτας) του προϊόντος, απόκτηση διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας, έρευνα αγοράς για τη διαμόρφωση της εικόνας του προϊόντος (συσκευασία, επισήμανση) και άδειες πέραν των παραπάνω δαπανών και μέχρι ορίου 10% του συνόλου του προϋπολογισμού.
7. Δαπάνες για την κάλυψη του κόστους μελέτης – εγκατάστασης συστημάτων διασφάλισης ποιότητας και ποιοτικών σημάτων (συμπεριλαμβανομένων των δαπανών για την εκπαίδευση του προσωπικού), καθώς επίσης και δαπάνες που καταβάλλονται από τους δικαιούχους σε αναγνωρισμένους, από τα αρμόδια εθνικά όργανα, οργανισμούς πιστοποίησης για την αρχική πιστοποίηση των συστημάτων αυτών.
8. Αγορά fax, τηλεφωνικών εγκαταστάσεων, επίπλων γραφείου και εξοπλισμού για σύνδεση με ευρυζωνικές υποδομές διαδικτύου, δικτύων ενδοεπικοινωνίας και ηλεκτρονικών υπολογιστών και συστημάτων ασφαλείας των εγκαταστάσεων.

9. Κατασκευή κατοικίας φύλαξης των εγκαταστάσεων μέχρι του ποσού των €50.000,00

Μη Επιλέξιμες δαπάνες

1. Αγορά οικοπέδου
2. Αγορά ή απόκτηση κτιριακών εγκαταστάσεων, ανεξάρτητα αν πρόκειται για παλιές ή καινούργιες και την πιθανή προηγούμενη χρήση τους.
3. Προσωρινά έργα μη αμέσως συνδεδεμένα με την εκτέλεση της πράξης (π.χ. προσωρινό υπόστεγο για τη φύλαξη υλικών, κ.λπ.).
4. Συμβολαιογραφικά έξοδα και πάσης φύσεως φόροι και δημοσιονομικές επιβαρύνσεις του δικαιούχου της επένδυσης
5. Εξοπλισμό αναψυχής (τηλεοράσεις, video, κ.λπ.).
6. Αγορά οχημάτων εν γένει εκτός των ειδικών και αναγκαίων όπως αναφέρονται στην προηγούμενη παράγραφο.
7. Λοιπός εξοπλισμός γραφείων (αριθμομηχανές, φωτοτυπικά, έπιπλα κ.λπ.) εκτός των αναφερομένων στο σημείο 8 των επιλέξιμων δαπανών
8. Αγορά υλικών αποσβέσιμων σε διάρκεια μικρότερη του έτους.
9. Μη φυσικές επενδύσεις συμπεριλαμβανομένων των δημοσιονομικών επιβαρύνσεων κάθε είδους σε βάρος των δικαιούχων.
10. Εκπαίδευση προσωπικού εκτός των αναφερομένων στο σημείο 7 των επιλέξιμων δαπανών.
11. Διευκρινίζεται ότι η άδεια ανέγερσης των κτιρίων, οι αμοιβές των μηχανικών και αρχιτεκτόνων για τις μελέτες, καθώς και οι εδαφοτεχνικές μελέτες είναι επιλέξιμες και δύνανται να ενισχύονται, ενώ η ασφάλιση του μηχανολογικού εξοπλισμού δεν είναι επιλέξιμη δαπάνη.
12. Αποζημιώσεις που πληρώνονται από τους δικαιούχους σε τρίτους για απαλλοτριώσεις, εκκρεμότητες κ.λπ.
13. Ο Φόρος Προστιθέμενης Αξίας (Φ.Π.Α.) εκτός από τις περιπτώσεις που ορίζονται στο άρθρο 71, παρ. 3(α) του Καν(ΕΚ) 1698/2005, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.
14. Έργα συντήρησης κτιριακών εγκαταστάσεων και μηχανολογικού εξοπλισμού.
15. Αγορά μεταχειρισμένων μηχανημάτων και εξοπλισμού.
16. Εργασίες πράσινου (δενδροφυτεύσεις, γκαζόν, κ.λπ.) καθώς και έργα διακόσμησης.
17. Έργα οδοποιίας εκτός των ορίων του οικοπέδου εγκατάστασης της μονάδας πέραν των απολύτως αναγκαίων για την εξυπηρέτηση της μονάδας.
18. Αμοιβές προσωπικού, συμπεριλαμβανομένων των επιβαρύνσεων της κοινωνικής ασφάλισης, πληρωτέες από το δικαιούχο στο προσωπικό του, εκτός αν αυτό προσλαμβάνεται ειδικά για να εργαστεί αποκλειστικά για την υλοποίηση της επένδυσης και να απολυθεί με την ολοκλήρωσή της.
19. Γενικά έξοδα άνω του 10% επί του συνόλου των επιλέξιμων δαπανών.
20. Δαπάνες που αφορούν την αύξηση της δυναμικότητας σε τομείς όπου υπάρχει περιορισμός στην παραγωγή από τις ΚΟΑ γεωργικών προϊόντων.

21. Δαπάνες που αφορούν την απλή αντικατάσταση.
22. Δαπάνες για τον καθαρισμό της αρχικής θέσης σε περιπτώσεις μετεγκατάστασης και κόστος αποξήλωσης και μεταφοράς του παλαιού εξοπλισμού ή μέρος αυτού στη νέα θέση.

Δράση L123B «Αύξηση της αξίας των δασοκομικών προϊόντων»

Η δράση αφορά στη στήριξη επιχειρήσεων μεταποίησης, τυποποίησης και εμπορίας δασοκομικών προϊόντων που δραστηριοποιούνται στην περιοχή εφαρμογής, με σκοπό την αξιοποίηση της πρώτης ύλης που παράγεται στην περιοχή παρέμβασης και κατ' επέκταση στο νομό. Οι επιχειρήσεις που θα εκσυγχρονιστούν προβλέπεται να αυξήσουν την προστιθέμενη αξία και την ανταγωνιστικότητα των δασικών προϊόντων.

Ενίσχυση επενδύσεων που αφορούν :

Στη μεταποίηση και εμπορία των δασοκομικών προϊόντων μέχρι και την πρωτογενή επεξεργασία του ξύλου. Ως πρωτογενή δασικά προϊόντα θεωρούνται:

- _ Στρογγυλή ξυλεία όλων των διαστάσεων κωνοφόρων και πλατύφυλλων
- _ Καυσόξυλα
- _ Φελλός
- _ Ερικόριζα

Η πρωτογενής επεξεργασία των ανωτέρω δασικών προϊόντων στοχεύει κυρίως στην παραγωγή των ακόλουθων δασικών προϊόντων:

- _ Πριστή ξυλεία όλων των διαστάσεων κωνοφόρων και πλατύφυλλων ειδών
- _ Στύλοι ΒΕΗ
- _ Σχίζες, στρογγύλια, βουβά
- _ Ξύλο θρυμματισμού
- _ Ξυλάνθρακες
- _ Ξυλοκυτταρίνη, Λιγνίνη
- _ Μοριοσανίδες, ινοσανίδες
- _ Επικολητά, αντικολλητά, MDF

Στις μεταποιητικές μονάδες που ενισχύονται αποτελεί επιλέξιμη δράση η ίδρυση μονάδων αξιοποίησης υπολειμμάτων ξυλείας σαν εναλλακτική μορφή ενέργειας μόνο για ίδια χρήση τηρουμένης της αρχής της αναλογικότητας στο ύψος του σχετικού εξοπλισμού σε σχέση με το σύνολο της επένδυσης.

Η εφαρμογή των παρεμβάσεων μπορεί να συμβάλει:

- _ Στη βελτίωση της ποιότητας και αύξηση της ανταγωνιστικότητας των προϊόντων
- _ Στην ορθολογικότερη παραγωγή δασικών προϊόντων (ή υπηρεσιών)
- _ Διατήρηση και αύξηση του εισοδήματος στις αγροτικές περιοχές καθώς και αύξηση της απασχόλησης
- _ Ενίσχυση των διεξόδων διάθεσης δασικών προϊόντων
- _ Στη διαχείριση και προστασία του περιβάλλοντος
- _ Στη σύνδεση του οικονομικού οφέλους επενδυτή και παραγωγού.

Ενδεικτικές επενδύσεις για την ενίσχυση επιχειρήσεων μεταποίησης και εμπορίας δασοκομικών προϊόντων που θα μπορούσαν να ενταχθούν είναι:

- _ Η προμήθεια εξοπλισμού δασεργατών, ζυγαριών και δασικών εργαλείων
- _ Η προμήθεια μηχανολογικού εξοπλισμού υλοτομίας, αποκλάδωσης, αποφλοιώσης, τεμαχισμού, θρυμματισμού και πρίσης, μετατόπισης, φόρτωσης και μεταφοράς δασικών προϊόντων δασικών προϊόντων
- _ Η δημιουργία χώρων αποθήκευσης δασικών προϊόντων
- _ Η κατασκευή υπαίθριων ξηραντηρίων φυσικής ξήρανσης της ξυλείας
- _ Η δημιουργία εγκαταστάσεων και μηχανολογικού εξοπλισμού τεχνητής ξήρανσης της ξυλείας
- _ Η κατασκευή υδατοδεξαμενών και ειδικών εγκαταστάσεων καταιονισμού και

ανακύκλωσης νερού για την προστασία της ξυλείας

- _ Η δημιουργία εγκαταστάσεων και την προμήθεια μηχανημάτων προστατευτικού εμποτισμού.
- _ Η προμήθεια γεφυροπλάστικων σταθερών για τη ζύγιση των δασικών προϊόντων
- _ Η προμήθεια και εγκατάσταση μεταλλικών κλιβάνων παραγωγής ξυλανθράκων, κλπ.

Επιλέξιμες δαπάνες

1. Διαμόρφωση περιβάλλοντος χώρου. Σ' αυτήν δεν συμπεριλαμβάνονται οι εργασίες πρασίνου (δενδροφυτεύσεις, γκαζόν, κλπ) καθώς και τα έργα διακόσμησης
2. Κατασκευή ή βελτίωση ακινήτων.
3. Προμήθεια και εγκατάσταση νέου μηχανολογικού εξοπλισμού, τεχνολογικού εξοπλισμού και λογισμικών.
4. Εγκαταστάσεις βιολογικού καθαρισμού μόνο σε νέες μονάδες.
5. Αγορά ειδικού τύπου οχημάτων (φορτωτές, πλατφόρμες) αναγκαίων για τη μεταφορά του βασικού πρωτογενούς προϊόντος προς το χώρο τυποποίησης – μεταποίησης.
6. Αγορά λοιπού εξοπλισμού απαραίτητου για τη λειτουργία του έργου.
7. Γενικά έξοδα, όπως αμοιβές μηχανικών για τις μελέτες, συμβούλων, δαπάνες για μελέτες σκοπιμότητας και άδειες ανέγερσης κτιρίων πέραν των παραπάνω δαπανών και μέχρι ορίου 12% του συνόλου.
8. Δαπάνες για την κάλυψη του κόστους μελέτης-εγκατάστασης συστημάτων διασφάλισης ποιότητας και ποιοτικών σημάτων (συμπεριλαμβανομένων των δαπανών για την εκπαίδευση του προσωπικού), καθώς επίσης και δαπάνες που καταβάλλονται από τους δικαιούχους σε αναγνωρισμένους, από τα αρμόδια εθνικά όργανα, οργανισμούς πιστοποίησης για την αρχική πιστοποίηση των συστημάτων αυτών.
9. Αγορά Ηλεκτρονικών υπολογιστών (software και hardware) και σχετικού εξοπλισμού για σύνδεση με ευρυζωνικές υποδομές διαδικτύου.

Μη Επιλέξιμες δαπάνες

1. Επενδύσεις που αφορούν λιανικό εμπόριο.
2. Επενδύσεις για τη δημιουργία μεταποιητικών μονάδων, οι οποίες δεν επεξεργάζονται και την εθνική παραγωγή.
3. Αγορά οικοπέδου.
4. Αγορά ή απόκτηση κτιριακών εγκαταστάσεων, ανεξάρτητα αν πρόκειται για παλιές ή καινούργιες, ανεξάρτητα της προηγούμενης χρήσης τους.
5. Συμβολαιογραφικά έξοδα, πάσης φύσεως φόροι και δημοσιονομικές επιβαρύνσεις του δικαιούχου.
6. Εξοπλισμός αναψυχής (τηλεοράσεις, video, κ.λπ.).
7. Αγορά οχημάτων εν γένει, εκτός των ειδικών και αναγκαίων, όπως αναφέρονται στις επιλέξιμες δαπάνες.
8. Λοιπός εξοπλισμός γραφείων (γραφομηχανές, αριθμομηχανές, φωτοτυπικά, έπιπλα κ.λπ.), εκτός των αναφερομένων στις επιλέξιμες δαπάνες.
9. Αγορά υλικών αποσβέσιμων σε διάρκεια μικρότερη του έτους για τις επενδύσεις προϋπολογισμού άνω των € 10.000.
10. Δαπάνες που αφορούν κάθε είδους δημοσιονομική επιβάρυνση σε βάρος των δικαιούχων.
11. Αποζημιώσεις, που πληρώνονται από τους δικαιούχους σε τρίτους, για απαλλοτριώσεις, εκκρεμότητες κ.λπ.

12. Ο Φόρος Προστιθέμενης Αξίας (Φ.Π.Α.) εκτός από τις περιπτώσεις που ορίζονται στο άρθρο 71, παρ. 3(α) του Καν(ΕΚ) 1698/2005, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

13. Έργα οδοποιίας εκτός των ορίων του οικοπέδου εγκατάστασης της μονάδας, πέραν των απολύτως αναγκαίων οδικής σύνδεσης για την εξυπηρέτηση της μονάδας με το ήδη υπάρχον οδικό δίκτυο, η οποία δεν μπορεί να υπερβαίνει τα 500 m.

14. Αμοιβές προσωπικού, συμπεριλαμβανομένων των επιβαρύνσεων της κοινωνικής ασφάλισης, πληρωτέες από το δικαιούχο στο προσωπικό του, εκτός αν αυτό προσλαμβάνεται ειδικά για να εργαστεί αποκλειστικά για την υλοποίηση της επένδυσης και να απολυθεί με την ολοκλήρωσή της.

Ομάδα υπομέτρων 413 – Βελτίωση Ποιότητας ζωής / Διαφοροποίηση

Υπομέτρο L311 « Διαφοροποίηση προς μη γεωργικές δραστηριότητες»

Στο πλαίσιο του παρόντος υπομέτρου προβλέπεται η ενίσχυση πολύ μικρών επιχειρήσεων σύμφωνα με τη σύσταση 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής και τον Καν (ΕΚ) 800/2008, που υλοποιούνται από φυσικά πρόσωπα που ασκούν δραστηριότητα σε γεωργική εκμετάλλευση κατά κύρια ή μερική απασχόληση και διαφοροποιούν- εμπλουτίζουν τις δραστηριότητες της γεωργικής εκμετάλλευσής τους με την ανάπτυξη νέων δραστηριοτήτων που δε σχετίζονται με τη γεωργία (αγροτικός τουρισμός, βιοτεχνία κ.λπ.). Στα πλαίσια όλων των δράσεων του υπομέτρου που προκηρύσσονται δεν περιλαμβάνονται ενέργειες που καλύπτονται στο πλαίσιο του μέτρου 123 του Άξονα 1 του ΠΑΑ και του υπομέτρου L123 του Άξονα 4 του ΠΑΑ.

Στο υπομέτρο L311 της παρούσας προκήρυξης εντάσσονται οι ακόλουθες δράσεις:

ΚΩΔΙΚΟΣ ΔΡΑΣΗΣ	ΔΡΑΣΗ	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ	ΑΝΩΤΑΤΟ ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ (σε €)
L311-1	Ιδρύσεις, επεκτάσεις, εκσυγχρονισμοί μικρής δυναμικότητας υποδομών διανυκτέρευσης	Φυσικά πρόσωπα που ασκούν δραστηριότητα σε γεωργική εκμετάλλευση, κατά κύρια ή μερική απασχόληση κατά τη στιγμή υποβολής της αίτησης ενίσχυσης. Εξαιρούνται οι γεωργικοί εργάτες.	600.000,00 έως 40 κλίνες
L311-2	Ιδρύσεις, επεκτάσεις, εκσυγχρονισμοί χώρων εστίασης και αναψυχής		300.000,00
L311-3	Ιδρύσεις, επεκτάσεις, εκσυγχρονισμοί επισκέψιμων αγροκτημάτων		300.000,00 ή 600.000,00 και έως 40 κλίνες, εφόσον περιλαμβάνονται υποδομές διανυκτέρευσης
L311-4	Ιδρύσεις, επεκτάσεις, εκσυγχρονισμοί επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών για την εξυπηρέτηση του τουρισμού της υπαίθρου (εναλλακτικές μορφές τουρισμού, ειδικές μορφές τουρισμού, χώροι αθλοπαιδιών, χώροι γευσιγνωσίας)		300.000,00
L311-5	Ιδρύσεις, επεκτάσεις, εκσυγχρονισμοί μονάδων οικοτεχνίας, χειροτεχνίας, παραγωγής ειδών παραδοσιακής τέχνης, βιοτεχνικών μονάδων (σε κλάδους με βάση Κωδικούς Αριθμούς Δραστηριότητας Κ.Α.Δ.)		300.000,00

L311-6	Ιδρύσεις, επεκτάσεις, εκσυγχρονισμοί επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών (σε κλάδους με βάση Κωδικούς Αριθμούς Δραστηριότητας Κ.Α.Δ.)		300.000,00
L311-7	Ιδρύσεις, επεκτάσεις, εκσυγχρονισμοί επιχειρήσεων παραγωγής ειδών διατροφής μετά την α' μεταποίηση (σε κλάδους με βάση Κωδικούς Αριθμούς Δραστηριότητας Κ.Α.Δ.)		300.000,00
L311-8	Βελτίωση υποδομής επιχειρήσεων (που εντάσσονται στις δράσεις του Υπομέτρου) για τη χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας (όπως φωτοβολταϊκά, αξιοποίηση βιομάζας, γεωθερμίας) με σκοπό την κάλυψη των αναγκών της επιχείρησης.		300.000,00

Επιπλέον, οι παρεμβάσεις του Υπομέτρου πρέπει να είναι σύμφωνες με τους όρους και περιορισμούς του Π.Α.Α., όπως αυτό ισχύει κάθε φορά.

ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΥΠΟΜΕΤΡΟΥ

ΥΠΟΜΕΤΡΟ	ΔΡΑΣΕΙΣ	ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ	ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ	ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	ΙΔΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ
L311. Διαφοροποίηση προς μη γεωργικές δραστηριότητες	L311-1 Ιδρύσεις, επεκτάσεις, εκσυγχρονισμοί μικρής δυναμικότητας υποδομών διανυκτέρευσης	342.000,00 (100%)	171.000,00 (50%)	136.800,00 (80%)	34.200,00 (20%)	171.000,00 (50%)
L311. Διαφοροποίηση προς μη γεωργικές δραστηριότητες	L311-2 Ιδρύσεις, επεκτάσεις, εκσυγχρονισμοί χώρων εστίασης και αναψυχής	478.000,00 (100%)	239.000,00 (50%)	191.200,00 (80%)	47.800,00 (20%)	239.000,00 (50%)
L311. Διαφοροποίηση προς μη γεωργικές δραστηριότητες	L311-3 Ιδρύσεις, επεκτάσεις, εκσυγχρονισμοί επισκέψιμων αγροκτημάτων	274.000,00 (100%)	137.000,00 (50%)	109.600,00 (80%)	27.400,00 (20%)	137.000,00 (50%)
L311. Διαφοροποίηση προς μη γεωργικές δραστηριότητες	L311-4 Ιδρύσεις, επεκτάσεις, εκσυγχρονισμοί επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών για την εξυπηρέτηση του τουρισμού της υπαίθρου (εναλλακτικές μορφές τουρισμού, ειδικές μορφές τουρισμού, χώροι αθλοπαιδιών, χώροι γευσιγνωσίας)	171.000,00 (100%)	85.500,00 (50%)	68.400,00 (80%)	17.100,00 (20%)	85.500,00 (50%)

L311. Διαφοροποίηση προς μη γεωργικές δραστηριότητες	L311-5 Ιδρύσεις, επεκτάσεις, εκσυγχρονισμοί μονάδων οικοτεχνίας, χειροτεχνίας, παραγωγής ειδών παραδοσιακής τέχνης, βιοτεχνικών μονάδων (σε κλάδους με βάση Κωδικούς Αριθμούς Δραστηριότητας Κ.Α.Δ.)	547.000,00 (100%)	273.500,00 (50%)	218.800,00 (80%)	54.700,00 (20%)	273.500,00 (50%)
L311. Διαφοροποίηση προς μη γεωργικές δραστηριότητες	L311-6 Ιδρύσεις, επεκτάσεις, εκσυγχρονισμοί επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών (σε κλάδους με βάση Κωδικούς Αριθμούς Δραστηριότητας Κ.Α.Δ.)	183.000,00 (100%)	91.500,00 (50%)	73.200,00 (80%)	18.300,00 (20%)	91.500,00 (50%)
L311. Διαφοροποίηση προς μη γεωργικές δραστηριότητες	L311-7 Ιδρύσεις, επεκτάσεις, εκσυγχρονισμοί επιχειρήσεων παραγωγής ειδών διατροφής μετά την α' μεταποίηση (σε κλάδους με βάση Κωδικούς Αριθμούς Δραστηριότητας Κ.Α.Δ.)	376.000,00 (100%)	188.000,00 (50%)	150.400,00 (80%)	37.600,00 (20%)	188.000,00 (50%)
L311. Διαφοροποίηση προς μη γεωργικές δραστηριότητες	L311-8 Βελτίωση υποδομής επιχειρήσεων (που εντάσσονται στις δράσεις του Υπομέτρου) για τη χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας (όπως φωτοβολταϊκά, αξιοποίηση βιομάζας, γεωθερμίας) με σκοπό την κάλυψη των αναγκών της επιχείρησης.	68.000,00 (100%)	34.000,00 (50%)	27.200,00 (80%)	6.800,00 (20%)	34.000,00 (50%)
ΣΥΝΟΛΟ ΥΠΟΜΕΤΡΟΥ L311		2.439.000,00	1.219.500,00	975.600,00	243.900,00	1.219.500,00

Τα ποσοστά ενίσχυσης αναφέρονται σε εντάξεις έργων έως 31/12/2013

Δράση L311-1. «Ιδρύσεις, επεκτάσεις ,εκσυγχρονισμοί μικρής δυναμικότητας υποδομών διανυκτέρευσης»

Η δράση περιλαμβάνει την ίδρυση, επέκταση και εκσυγχρονισμό (έως 40 κλίνες) υποδομών διανυκτέρευσης μικρής κλίμακας στην περιοχή παρέμβασης. Στόχος της δράσης είναι η δημιουργία πρότυπων και φιλικών προς το περιβάλλον μονάδων, με σκοπό την αναβάθμιση των παρεχόμενων υπηρεσιών φιλοξενίας, τη συγκράτηση των επισκεπτών στην περιοχή παρέμβασης και την τόνωση της τοπικής οικονομίας.

Όροι, προϋποθέσεις και περιορισμοί στην υλοποίηση της δράσης

- ✓ Το ανώτατο συνολικό κόστος ανά επενδυτική πρόταση ανέρχεται σε 600.000,00 € ενώ ο μέγιστος αριθμός κλινών ανέρχεται σε 40.
- ✓ Όλες οι επιχειρήσεις που θα ενισχυθούν στα πλαίσια της παρούσας δράσης πρέπει να ανήκουν στην κατηγορία των **πολύ μικρών επιχειρήσεων** σύμφωνα με τη σύσταση 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής και τον Καν (ΕΚ) 800/2008
- ✓ Τήρηση των υποχρεωτικών προδιαγραφών του Τοπικού Συμφώνου Ποιότητας Ν. Ημαθίας
- ✓ Όλες οι επενδύσεις στα πλαίσια της παρούσας δράσης υλοποιούνται με βάση τους όρους και τις προϋποθέσεις της ΚΥΑ 2974/710/8-4-2009 (ΦΕΚ 670/Β/10-4-2009) των Υπουργών Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και Τουριστικής Ανάπτυξης και της 3427/722/9-6-2010 1^{ης} τροποποίησής της, η οποία καθορίζει τις λειτουργικές μορφές και κατηγορίες των τουριστικών καταλυμάτων και λοιπών τουριστικών εγκαταστάσεων που εντάσσονται σε προγράμματα αρμοδιότητας του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (παράρτημα VII της παρούσας προκήρυξης).

Επιλέξιμες δαπάνες

1. Δαπάνες κτιριακών εγκαταστάσεων, όπως δαπάνες οικοδομικών, υδραυλικών και ηλεκτρομηχανολογικών εργασιών, θέρμανσης κ.λπ.
2. Δαπάνες διαμόρφωσης του περιβάλλοντος χώρου προκειμένου να ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις λειτουργίας της επιχείρησης, όπως ισοπεδώσεις, διαμορφώσεις, συνδέσεις με δίκτυα κοινής ωφέλειας, περιφράξεις, φωτισμός, φυτεύσεις, κ.λπ.
3. Δαπάνες αγοράς καινούργιου μηχανολογικού εξοπλισμού, περιλαμβανομένου του λογισμικού ηλεκτρονικών υπολογιστών, μέχρι την αγοραστική του αξία. Περιλαμβάνονται οι δαπάνες μεταφοράς και εγκατάστασης.
4. Δαπάνες αγοράς λοιπού εξοπλισμού απαραίτητου για τη λειτουργία της επιχείρησης.
5. Γενικές δαπάνες συνδεόμενες με τα ανωτέρω όπως, αμοιβές μηχανικών και συμβούλων, δαπάνες έκδοσης των απαραίτητων αδειών, όπως οικοδομική άδεια, δαπάνες για μελέτες σκοπιμότητας και οικονομοτεχνικές μελέτες για την εγκατάσταση ΑΠΕ κ.λπ. Οι ανωτέρω δαπάνες δεν μπορούν να υπερβαίνουν το 12% του συνολικού κόστους της επένδυσης.
6. Δαπάνες προβολής και προώθησης, όπως η έκδοση διαφημιστικών φυλλαδίων, η αξιοποίηση του διαδικτύου και με ποσοστό μέχρι 5% του συνολικού κόστους.
7. Δαπάνες αγοράς ειδικών επαγγελματικών μέσων μεταφοράς προϊόντων και πρώτων υλών εντός της επιχείρησης (π.χ. ανυψωτικά μηχανήματα, κ.λπ), στην περίπτωση που η χρήση τους είναι πλήρως αιτιολογημένη από το είδος της επένδυσης.
8. Δαπάνες για την κάλυψη του κόστους μελέτης – εγκατάστασης συστημάτων διασφάλισης ποιότητας και ποιοτικών σημάτων, καθώς επίσης και δαπάνες που καταβάλλονται από τους δικαιούχους σε αναγνωρισμένους, από τα αρμόδια εθνικά όργανα, οργανισμούς πιστοποίησης για την αρχική πιστοποίηση των συστημάτων αυτών και σε ποσοστό μέχρι 3% του συνολικού κόστους.

Μη Επιλέξιμες δαπάνες

1. Απόκτηση οικοπέδων, εδαφικών εκτάσεων και κτιριακών εγκαταστάσεων (αγορά, μίσθωση κ.λπ.).
2. Κόστος σύνταξης φακέλου υποψηφιότητας.
3. Συμβολαιογραφικά έξοδα και πάσης φύσεως φόροι και δημοσιονομικές επιβαρύνσεις του δικαιούχου.
4. Ο Φόρος Προστιθέμενης Αξίας (Φ.Π.Α.) εκτός από τις περιπτώσεις που ορίζονται στο άρθρο 71, παρ. 3(α) του Καν(ΕΚ) 1698/2005, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.
5. Η αγορά μεταχειρισμένου εξοπλισμού. Για τις δράσεις ενθάρρυνσης τουριστικών δραστηριοτήτων των υπομέτρου L311 και L313 και αποκλειστικά και μόνο για κτίσματα τα οποία έχουν χαρακτηριστεί ως παραδοσιακά και διατηρητέα, είναι επιλέξιμη η αγορά ή επισκευή παλαιού εξοπλισμού και μέχρι ποσοστού 20% του συνολικού προϋπολογισμού του επενδυτικού σχεδίου
6. Δαπάνες για την εκπόνηση μελετών οι οποίες δεν εφαρμόζονται κατά την υλοποίηση του έργου.
7. Λειτουργικές δαπάνες των δικαιούχων και των έργων (αμοιβές προσωπικού, αναλώσιμα κ.λπ.).
8. Βελτιωτικές παρεμβάσεις που απαιτούνται στις εμπλεκόμενες επιχειρήσεις για την προσαρμογή τους σε τυχόν απαιτήσεις της δικτύωσης.
9. Δαπάνες συντήρησης των παρεμβάσεων που ενισχύονται.
10. Δαπάνη για τη μελέτη συνολικής θεώρησης αισθητικής και λειτουργικής αναβάθμισης και ανάδειξης του οικισμού ή για το σχέδιο αναβάθμισης.
11. Αγορά οχημάτων πλην των περιπτώσεων για τις οποίες γίνεται ρητή αναφορά στις κατηγορίες επιλέξιμων δαπανών.
12. Προμήθεια εξοπλισμού από χώρες εκτός Ε.Ε., εξαιρουμένων των περιπτώσεων που τεκμηριώνεται ότι δεν είναι δυνατή η προμήθεια του συγκεκριμένου εξοπλισμού από χώρες της Ε.Ε.
13. Δαπάνες προβολής και προώθησης γεωργικών προϊόντων

Δράση L311-2. «Ιδρύσεις επεκτάσεις εκσυγχρονισμοί χώρων εστίασης και αναψυχής»

Η δράση περιλαμβάνει επενδύσεις που αφορούν στην επέκταση, εκσυγχρονισμό και ίδρυση κέντρων εστίασης και αναψυχής. Στα πλαίσια της δράσης επιδιώκεται η ανάδειξη της τοπικής παραδοσιακής κουζίνας, η αξιοποίηση των τοπικών προϊόντων διατροφής και η βελτίωση / ενίσχυση των υποδομών εξυπηρέτησης των επισκεπτών, με απώτερο στόχο την αύξηση της επισκεψιμότητας και την τόνωση της τοπικής οικονομίας.

Όροι, προϋποθέσεις και περιορισμοί στην υλοποίηση της δράσης

- ✓ Το ανώτατο συνολικό κόστος ανά επενδυτική πρόταση ανέρχεται σε 300.000,00 €.
- ✓ Όλες οι επιχειρήσεις που θα ενισχυθούν στα πλαίσια της παρούσας δράσης πρέπει να ανήκουν στην κατηγορία των **πολύ μικρών επιχειρήσεων** σύμφωνα με τη σύσταση 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής και τον Καν (ΕΚ) 800/2008

- ✓ Τήρηση των υποχρεωτικών προδιαγραφών του Τοπικού Συμφώνου Ποιότητας Ν. Ημαθίας

Επιλέξιμες δαπάνες

Οι επιλέξιμες δαπάνες είναι κοινές με αυτές που αναφέρονται στη Δράση 311-1 του παρόντος υπομέτρου.

Μη Επιλέξιμες δαπάνες

Οι μη επιλέξιμες δαπάνες είναι κοινές για όλες τις δράσεις της ομάδας υπομέτρων 413 «Ποιότητα ζωής, διαφοροποίηση» και αναφέρονται αναλυτικά στην Δράση L311-1.

Δράση L311-3 «Ιδρύσεις, επεκτάσεις, εκσυγχρονισμοί επισκέψιμων αγροκτημάτων»

Οι παρεμβάσεις της δράσης **L311-3** είναι περιορισμένου ύψους και ειδικότερα συνολικού ανώτατου κόστους 300.000,00 € ή έως 600.000,00€ στην περίπτωση που περιλαμβάνει και υποδομή διανυκτέρευσης (έως 40 κλίνες). Όσον αφορά στα επισκέψιμα αγροκτήματα η ελάχιστη απαιτούμενη έκταση δεν μπορεί να είναι μικρότερη των 20 στρεμμάτων.

Η συγκεκριμένη δράση αφορά στη δημιουργία επισκέψιμου αγροκτήματος που θα μπορούσε ενδεικτικά να περιλαμβάνει: Επί τόπου διάθεση παραγομένων προϊόντων, μεταποίηση ή τυποποίηση αυτών, σπουδή, παρατήρηση ή και συμμετοχή στην παραγωγική διαδικασία, εστίαση ή και διαμονή καθώς και εκτροφή ή διατήρηση περιορισμένου - σε σχέση με την έκταση του αγροκτήματος – αριθμού ζώων εντός των εγκαταστάσεων.

Με βάση λοιπόν τα ανωτέρω οι δαπάνες της συγκεκριμένης δράσης θα μπορούσαν να αφορούν:

- Στη δημιουργία νέων κτιριακών εγκαταστάσεων (διαμονής, εστίασης, μικρής κλίμακας μονάδας μεταποίησης των τοπικά παραγόμενων προϊόντων και σταυλικών εγκαταστάσεων) με τον απαραίτητο εξοπλισμό, καθώς και τη διαμόρφωση του περιβάλλοντα χώρου αυτών και την προμήθεια ζωικού κεφαλαίου
- Στη δημιουργία χώρου προβολής των παραγόμενων προϊόντων ή μουσειακού χώρου για έκθεση μηχανημάτων, εργαλείων κλπ.

Επισημαίνουμε ότι οι υποδομές φιλοξενίας –αν υπάρχουν- θα πρέπει να είναι ήπια κατασκευασμένες, σε αρμονία με το περιβάλλον και σεβασμό στην τοπική αρχιτεκτονική παράδοση. Επισκέψιμο είναι το αγρόκτημα που δέχεται επισκέπτες, παρέχει τα προϊόντα του σ' αυτούς και τους ενημερώνει σχετικά με τις μεθόδους παραγωγής που χρησιμοποιεί.

Το επισκέψιμο αγρόκτημα έχει τη δυνατότητα:

- Να διαθέτει – σε λιανική - προϊόντα προερχόμενα από την δική του ή τουλάχιστον την τοπική παραγωγή, με την προϋπόθεση ότι η πώληση θα πραγματοποιείται εντός της εγκατάστασης της επιχείρησης και με σχετική αδειοδότηση.
- Να εκτρέφει ή/και να διατηρεί περιορισμένο - σε σχέση με την έκταση του αγροκτήματος - αριθμό ζώων εντός των εγκαταστάσεων του με σκοπό είτε την παραγωγή και διάθεση ζωικών προϊόντων, είτε την ενημέρωση και ψυχαγωγία των πελατών του (άλογα, θηράματα, κλπ). Με δεδομένο τον περιορισμένο αριθμό των ζώων πρέπει να τηρούνται και ανάλογες συνθήκες

υγιούς και ασφαλούς διαβίωσης των ζώων, καθώς και να εξασφαλίζεται η υγιεινή και ασφάλεια των πελατών της επιχείρησης.

Σκοπός του, είναι η συμμετοχή του επισκέπτη στις δραστηριότητες του αγροκτήματος, συνδυαζόμενη με εναλλακτικές μορφές τουρισμού, ακόμη και η διαμονή σ' αυτό. Με τον τρόπο αυτό, ξαναγεννιούνται μια σειρά αγροτικών εργασιών που γίνονταν εδώ και αιώνες στην ελληνική ύπαιθρο, και ο επισκέπτης θα έχει τη δυνατότητα να τις παρακολουθήσει αλλά και να συμμετέχει ενεργά στην τέλεση αυτών. Επίσης, παιδιά και ενήλικες, θα μπορούν να έρθουν σε επαφή με τα οικόσιτα ζώα, τα προϊόντα και την εργασία αυτών.

Οι ανωτέρω παρεμβάσεις υλοποιούνται υποχρεωτικά με βάση τους όρους και τις προϋποθέσεις της ΚΥΑ 2974/710/8-4-09 (ΦΕΚ 670/10-4-09) των Υπουργών Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων και Τουριστικής Ανάπτυξης, όπως ισχύει κάθε φορά.

Επιλέξιμες δαπάνες

Εκτός των ανωτέρω επιλέξιμων δαπανών που αναφέρονται στη Δράση L311-1, για τη συγκεκριμένη Δράση είναι και οι ακόλουθες:

1. Εγκαταστάσεις που σχετίζονται με την καθετοποίηση της παραγωγής του αγροκτήματος. Στην περίπτωση που η καθετοποίηση αφορά μεταποίηση προϊόντων του παραρτήματος Ι της Συνθήκης, ισχύουν τα αναφερόμενα στο υπομέτρο 123 και σε ποσοστό μέχρι 30% του συνολικού κόστους.
2. Δημιουργία χώρου προβολής των προϊόντων του αγροκτήματος.
3. Δημιουργία μουσειακού χώρου για έκθεση μηχανημάτων, εργαλείων και τεχνικών με στόχο την ανάδειξη της αγροτικής κληρονομιάς, συμπεριλαμβανομένης κατ' εξαίρεση της αγοράς παλαιού εξοπλισμού για την εξυπηρέτηση του συγκεκριμένου στόχου.

Μη Επιλέξιμες δαπάνες

Οι μη επιλέξιμες δαπάνες είναι κοινές για όλες τις δράσεις της ομάδας υπομέτρων 413 «Ποιότητα ζωής, διαφοροποίηση» και αναφέρονται αναλυτικά στην Δράση L311-1.

Δράση L311-4 «Ιδρύσεις, επεκτάσεις, εκσυγχρονισμοί επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών για την εξυπηρέτηση του τουρισμού της υπαίθρου (εναλλακτικές μορφές τουρισμού, ειδικές μορφές τουρισμού, χώροι αθλοπαιδιών, χώροι γευσιγνωσίας)»

Η δράση **L311-4** αφορά στη δημιουργία νέων και στον εκσυγχρονισμό υφιστάμενων επιχειρήσεων παροχής υπηρεσίας για την εξυπηρέτηση του τουρισμού της υπαίθρου.

Όροι, προϋποθέσεις και περιορισμοί στην υλοποίηση της δράσης

- ✓ Το ανώτατο συνολικό κόστος ανά επενδυτική πρόταση ανέρχεται σε 300.000,00 €.
- ✓ Όλες οι επιχειρήσεις που θα ενισχυθούν στα πλαίσια της παρούσας δράσης πρέπει να ανήκουν στην κατηγορία των **πολύ μικρών επιχειρήσεων** σύμφωνα με τη σύσταση 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής και τον Καν (ΕΚ) 800/2008
- ✓ Τήρηση των υποχρεωτικών προδιαγραφών του Τοπικού Συμφώνου Ποιότητας Ν. Ημαθίας

Αναλυτικότερα, οι επιχειρήσεις αυτές θα παρέχουν υπηρεσίες, για :

Εναλλακτικές μορφές τουρισμού όπως: περιηγητικός, ορειβατικός, αναρριχητικός, πεζοπορίες στο βουνό, αναρρίχηση, πτήση με αλεξίπτωτο πλαγιάς, ποδήλατο βουνού, εκδρομές με τετρακίνητα οχήματα στο βουνό, παρατήρηση σε περιοχές με άγρια πανίδα, κ.α.) με κύρια χαρακτηριστικά την ποικιλία δραστηριοτήτων και έμφαση στην απόκτηση εμπειριών.

Η περιοχή παρέμβασης, παρουσιάζει πλούσιο φυσικό περιβάλλον και πληθώρα αξιόλογων μνημείων (εκκλησιαστικών, ιστορικών κ.α.) - κατάλληλα για την ανάπτυξη όλων των παραπάνω δραστηριοτήτων - καθώς και περιοχές που αποτελούν σημεία αξιόλογα για επίσκεψη (Φράγμα Αλιάκμονα), ικανά για την ανάδειξη της περιοχής μας σε βιομηχανικό τουριστικό προϊόν.

Επιπρόσθετα, η συγκεκριμένη δράση αφορά στη δημιουργία :

_ χώρων αθλοπαιδιών όπως : mini-ποδόσφαιρο, mini-basket, mini-volley και άσκηση άλλων δραστηριοτήτων (όπως ζωγραφική, επιτραπέζια παιχνίδια κ.λ.π.). Αντικείμενο λειτουργίας των επιχειρήσεων παροχής υπηρεσίας για την εξυπηρέτηση του τουρισμού της υπαίθρου, θα αποτελέσει η προσέλκυση μεγαλύτερου αριθμού επισκεπτών και η δημιουργία ισχυρού και ανταγωνιστικού τουριστικού προϊόντος.

Επιλέξιμες δαπάνες

Εκτός των ανωτέρω επιλέξιμων δαπανών που αναφέρονται στη Δράση L311-1, για τη συγκεκριμένη Δράση είναι και οι ακόλουθες:

1. Δαπάνες αγοράς λοιπού εξοπλισμού απαραίτητου για τη λειτουργία της επιχείρησης συμπεριλαμβανομένης της αγοράς παραδοσιακών ξύλινων σκαφών, λοιπών σκαφών μόνο για τις περιπτώσεις επιχειρήσεων καταδυτικού τουρισμού, καθώς και δαπάνες για την αγορά αλόγων για δραστηριότητες περιήγησης.
2. Δαπάνες αγοράς οχημάτων για τις επιχειρήσεις εναλλακτικού τουρισμού με σκοπό τη μεταφορά ειδικού εξοπλισμού και εφόσον τεκμηριώνεται πλήρως η αναγκαιότητά τους.

Μη επιλέξιμες δαπάνες

Οι μη επιλέξιμες δαπάνες είναι κοινές για όλες τις δράσεις της ομάδας υπομέτρων 413 «Ποιότητα ζωής, διαφοροποίηση» και αναφέρονται αναλυτικά στη Δράση L311-1.

Δράση L311-5 «Ιδρύσεις, επεκτάσεις εκσυγχρονισμοί μονάδων οικοτεχνίας, χειροτεχνίας, παραγωγής ειδών παραδοσιακής τέχνης, βιοτεχνικών μονάδων»

Η δράση ενισχύει την επέκταση / εκσυγχρονισμό και τη δημιουργία βιοτεχνικών μονάδων, μονάδων χειροτεχνίας, οικοτεχνίας και παραγωγής ειδών παραδοσιακής τέχνης.

Σκοπός της υλοποίησης της δράσης είναι η αύξηση της προσφοράς και η βελτίωση της ποιότητας των τοπικών - παραδοσιακών προϊόντων με στόχο την ανάδειξη της ταυτότητας της περιοχής και την αύξηση της οικονομικής δραστηριότητας. Ενδεικτικά προϊόντα που αναδεικνύουν την ταυτότητα της περιοχής και προσελκύουν το ενδιαφέρον των τουριστών της περιοχής αποτελούν τα κεραμικά – διακοσμητικά είδη, είδη υφαντικής τέχνης, είδη υαλουργίας, κοσμήματα – αντίγραφα αρχαίων ευρημάτων κλπ.

Όροι, προϋποθέσεις και περιορισμοί στην υλοποίηση της δράσης

- ✓ Το ανώτατο συνολικό κόστος ανά επενδυτική πρόταση ανέρχεται σε 300.000,00 €.
- ✓ Όλες οι επιχειρήσεις που θα ενισχυθούν στα πλαίσια της παρούσας δράσης πρέπει να ανήκουν στην κατηγορία των **πολύ μικρών επιχειρήσεων** σύμφωνα με τη σύσταση 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής και τον Καν (ΕΚ) 800/2008

Επιλέξιμοι Κωδικοί Αριθμοί Δραστηριότητας – Κ.Α.Δ. Δράσης L311-5

13.20.1, Ύφανση υφασμάτων (εκτός των ειδικών υφασμάτων), από φυσικές ίνες εκτός του βαμβακιού	13.20.2, Ύφανση βαμβακερών υφασμάτων
13.20.3, Ύφανση υφασμάτων (εκτός των ειδικών υφασμάτων), από τεχνητές ή συνθετικές συνεχείς ή ασυνεχείς ίνες	13.20.4, Ύφανση υφασμάτων με πέλος, θηλειωτών υφασμάτων σπογγώδους μορφής (πετσετέ) και άλλων ειδικών υφασμάτων
13.93.1, Κατασκευή χαλιών και κιλιμιών	14.12.1, Κατασκευή ανδρικών ενδυμάτων εργασίας
14.12.2., Κατασκευή γυναικείων ενδυμάτων εργασίας	14.12.3, Κατασκευή άλλων ενδυμάτων εργασίας
15.12.1, Κατασκευή ειδών σελοποιίας και σαγής αποσκευών, τσαντών και παρόμοιων ειδών άλλων δερμάτινων ειδών	16.10.1, Παραγωγή ξυλείας, πριονισμένης ή πελεκημένης κατά μήκος, τεμαχισμένης ή αποφλοιωμένης, με πάχος >6 mm στρωτήρων (τραβερσών) σιδηροδρόμων ή τροchioδρόμων από μη εμποτισμένη ξυλεία
16.10.2, Παραγωγή ξυλείας συνεχώς διαμορφωμένης κατά μήκος οποιασδήποτε άκρης ή επιφάνειας ξυλόμαλλου, ξυλάρευρου, ξυλείας σε πελεκούδια ή σε μόρια	16.10.3, Παραγωγή ακατέργαστης ξυλείας, στρωτήρων (τραβερσών) σιδηροδρόμων ή τροchioδρόμων από ξύλο, εμποτισμένης ή κατά άλλο τρόπο επεξεργασίας
16.23.1, Κατασκευή τεχνουργημάτων λεπτοξυλουργικής και χονδροξυλουργικής για οικοδομές (εκτός από τα προκατασκευασμένα κτίρια) από ξύλο	16.29.2, Κατασκευή ειδών από φελλό, άχυρο ή άλλα υλικά σπαρτοπλεκτικής, ειδών καλαθοπλεκτικής
17.21.1, Κατασκευή κυματοειδούς χαρτιού και χαρτονιού και κιβωτίων από χαρτί και χαρτόνι	20.14.72, Παραγωγή ξυλάνθρακα
20.41.3, Παραγωγή σαπουνιού, παρασκευασμάτων πλύσης και καθαρισμού	20.41.4, Παραγωγή ευωδών παρασκευασμάτων και κεριών
20.53.1, Παραγωγή αιθέριων ελαίων	23.13.1, Κατασκευή κοίλου γυαλιού
23.41.1, Κατασκευή κεραμικών ειδών οικιακής χρήσης και κεραμικών διακοσμητικών ειδών	23.49.1, Παραγωγή άλλων προϊόντων κεραμικής
25.71.11, Κατασκευή μαχαιριών (εκτός των μαχαιριών για μηχανές) και ψαλιδιών και λεπίδων τους	25.73.1, Κατασκευή εργαλείων χειρός των τύπων που χρησιμοποιούνται στη γεωργία, στην κηπουρική ή στη δασοκομία
25.73.2, Κατασκευή χειροπρίονων, λεπίδων για πριόνια κάθε είδους	25.73.3, Κατασκευή άλλων εργαλείων χειρός
25.74.4, Κατασκευή εναλλάξιμων εργαλείων για εργαλεία χειρός ή για εργαλειομηχανές, που είτε λειτουργούν με ρεύμα είτε χωρίς ρεύμα	28.30.3, Κατασκευή μηχανημάτων εδάφους
28.30.4, Κατασκευή χορτοκοπτικών μηχανών για χλοοτάπητες, πάρκα ή αθλητικά γήπεδα	28.30.5, Κατασκευή θεριστικών μηχανημάτων

28.30.6, Κατασκευή μηχανημάτων για εκτόξευση, διασπορά ή ψεκασμό υγρών ή κονιοποιημένων προϊόντων για τη γεωργία ή την κηπουρική	28.30.7, Κατασκευή ρυμουλκούμενων ή ημιρυμουλκούμενων οχημάτων που διαθέτουν συστήματα φόρτωσης ή εκφόρτωσης για γεωργικούς σκοπούς
28.30.8, Κατασκευή άλλων αγροτικών μηχανημάτων	28.30.9, Κατασκευή μερών αγροτικών μηχανημάτων και εξοπλισμού
31.01, Κατασκευή επίπλων για γραφεία και καταστήματα	31.02, Κατασκευή επίπλων κουζίνας
31.09.1, Κατασκευή άλλων επίπλων και μερών τους	31.09.91, Υπηρεσίες ταπετσαρίσματος καρεκλών και καθισμάτων, όχι γραφείου και εκτός οχημάτων
31.09.92, Υπηρεσίες τελειοποίησης (φινιρίσματος) νέων επίπλων (εκτός του ταπετσαρίσματος καρεκλών και καθισμάτων)	32.12.1, Κατασκευή κοσμημάτων και συναφών ειδών
32.20.1, Κατασκευή πιάνων και άλλων έγχορδων και πνευστών μουσικών οργάνων, ηλεκτρικών οργάνων με κλίμακα πλήκτρων, μετρονόμων, διαπασών μηχανισμών για μουσικά κουτιά	

Επιλέξιμες δαπάνες

Οι επιλέξιμες δαπάνες είναι κοινές με αυτές που αναφέρονται στη Δράση 311-1 του παρόντος υπομέτρου.

Μη Επιλέξιμες δαπάνες

Οι μη επιλέξιμες δαπάνες είναι κοινές για όλες τις δράσεις της ομάδας υπομέτρων 413 «Ποιότητα ζωής, διαφοροποίηση» και αναφέρονται αναλυτικά στη Δράση L311-1.

Δράση L311-6 «Ιδρύσεις, επεκτάσεις, εκσυγχρονισμοί επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών»

Στο πλαίσιο της δράσης **L311-6** ενισχύεται η δημιουργία νέων, αλλά και η επέκταση και ο εκσυγχρονισμός μικρών επιχειρήσεων στους παρακάτω Κωδικούς Αριθμούς Δραστηριότητας:

95.23.1,	Υπηρεσίες επισκευή υποδημάτων και δερμάτινων ειδών
79.1,	Δραστηριότητες ταξιδιωτικών πρακτορείων και γραφείων οργανωμένων ταξιδιών
77.21.10,	Υπηρεσίες ενοικίασης και χρηματοδοτικής μίσθωσης ειδών αναψυχής και αθλητισμού
93.21,	Δραστηριότητες πάρκων αναψυχής και άλλων θεματικών πάρκων
93.29,	Άλλες δραστηριότητες διασκέδασης και ψυχαγωγίας
93.11	Εκμετάλλευση αθλητικών εγκαταστάσεων

Οι δαπάνες της συγκεκριμένης δράσης θα αφορούν στη δημιουργία νέων κτιριακών εγκαταστάσεων ή στην επέκταση και βελτίωση υφιστάμενων κτιριακών υποδομών, με την εγκατάσταση του απαραίτητου εξοπλισμού.

Όροι, προϋποθέσεις και περιορισμοί στην υλοποίηση της δράσης

- ✓ Το ανώτατο συνολικό κόστος ανά επενδυτική πρόταση ανέρχεται σε 300.000,00 €.
- ✓ Όλες οι επιχειρήσεις που θα ενισχυθούν στα πλαίσια της παρούσας δράσης πρέπει να ανήκουν στην κατηγορία των **πολύ μικρών επιχειρήσεων** σύμφωνα με τη σύσταση 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής και τον Καν (ΕΚ) 800/2008

Επιλέξιμες δαπάνες

Οι επιλέξιμες δαπάνες είναι κοινές με αυτές που αναφέρονται στη Δράση 311-1 του παρόντος υπομέτρου.

Μη Επιλέξιμες δαπάνες

Οι μη επιλέξιμες δαπάνες είναι κοινές για όλες τις δράσεις της ομάδας υπομέτρων 413 «Ποιότητα ζωής, διαφοροποίηση» και αναφέρονται αναλυτικά στη Δράση L311-1.

Δράση L311-7 «Ιδρύσεις, επεκτάσεις, εκσυγχρονισμοί επιχειρήσεων παραγωγής ειδών διατροφής μετά την α' μεταποίηση»

Με την υλοποίηση της δράσης ενισχύεται η ίδρυση, επέκταση ή/και ο εκσυγχρονισμός επιχειρήσεων παραγωγής ειδών διατροφής μετά την πρώτη μεταποίηση. Στόχος της δράσης είναι η ανάδειξη της τοπικής παραδοσιακής κουζίνας, η προώθηση των τοπικών προϊόντων διατροφής, όπως ζυμαρικά και πίτες με παραδοσιακές συνταγές, ηδύποτα, τοπικά εδέσματα και λοιπά παρασκευάσματα που προέρχονται από την παραδοσιακή γαστρονομία της περιοχής.

Στην παρούσα δράση δεν εντάσσονται επιχειρήσεις που αποτελούν αντικείμενο της δράσης L123.

Επιλέξιμοι Κωδικοί Αριθμοί Δραστηριότητας – Κ.Α.Δ. Δράσης L311-7

10.71.1,	Παραγωγή ψωμιού, νωπών ειδών ζαχαροπλαστικής και γλυκισμάτων
10.72.1,	Παραγωγή παξιμαδιών και μπισκότων, παραγωγή διατηρούμενων ειδών ζαχαροπλαστικής
10.82.1,	Παραγωγή πάστας κακάου (κακαομάζας), αποβουτυρωμένης ή μη, βουτύρου, λίπους και λαδιού κακάου και κακάου σε σκόνη
10.82.2,	Παραγωγή προϊόντων σοκολατοποιίας και ζαχαροπλαστικής
10.73.1,	Παραγωγή μακαρονιών, ρυζομακάρων (noodles), κουσκούς και παρόμοιων αλευρωδών προϊόντων
10.83.1,	Επεξεργασία τσαγιού και καφέ
10.89.1,	Παραγωγή σουπών, μαγιών και άλλων προϊόντων διατροφής, εκχυλισμάτων και ζωμών κρέατος, ψαριών και υδρόβιων ασπόνδυλων
11.01.1	Παραγωγή αποσταγμένων αλκοολούχων ποτών

Όροι, προϋποθέσεις και περιορισμοί στην υλοποίηση της δράσης

- ✓ Το ανώτατο συνολικό κόστος ανά επενδυτική πρόταση ανέρχεται σε 300.000,00 €.
- ✓ Όλες οι επιχειρήσεις που θα ενισχυθούν στα πλαίσια της παρούσας δράσης πρέπει να ανήκουν στην κατηγορία των **πολύ μικρών επιχειρήσεων** σύμφωνα με τη σύσταση 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής και τον Καν (ΕΚ) 800/2008

Επιλέξιμες δαπάνες

Οι επιλέξιμες δαπάνες είναι κοινές με αυτές που αναφέρονται στη δράση L311-1 του παρόντος υπομέτρου.

Μη Επιλέξιμες δαπάνες

Οι μη επιλέξιμες δαπάνες είναι κοινές για όλες τις δράσεις της ομάδας υπομέτρων 413 «Ποιότητα ζωής, διαφοροποίηση» και αναφέρονται αναλυτικά στη Δράση L311-1.

Δράση L311-8 «Βελτίωση υποδομής επιχειρήσεων (που εντάσσονται στις δράσεις του Υπομέτρου) για τη χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας (όπως φωτοβολταϊκά, αξιοποίηση βιομάζας, γεωθερμίας) με σκοπό την κάλυψη των αναγκών της επιχείρησης»

Η δράση **L311-8** αφορά στην αγορά κατάλληλου εξοπλισμού αλλά και στη βελτίωση και προσαρμογή των υποδομών των επιχειρήσεων για την εγκατάσταση κάποιας μορφής ανανεώσιμης πηγής ενέργειας (ΑΠΕ) **με σκοπό την ίδια κατανάλωση**. Ως ανανεώσιμες πηγές ενέργειας (ΑΠΕ) ορίζονται οι ενεργειακές πηγές, οι οποίες υπάρχουν στο φυσικό μας περιβάλλον, η χρήση τους δεν το ρυπαίνει και η αξιοποίησή τους έγκειται μόνο στην ανάπτυξη αξιόπιστων και οικονομικά αποδεκτών τεχνολογιών, που θα δεσμεύει το δυναμικό τους.

Αξιοποίηση δηλαδή της ηλιακής ενέργειας με την εγκατάσταση φωτοβολταϊκών, την αξιοποίηση της αιολικής ενέργειας με την εγκατάσταση ανεμογεννητήτριας, όπως και την αξιοποίηση βιομάζας ή γεωθερμίας ή αβαθούς γεωθερμίας για παραγωγή ενέργειας.

Όροι, προϋποθέσεις και περιορισμοί στην υλοποίηση της δράσης

- ✓ Το ανώτατο συνολικό κόστος ανά επενδυτική πρόταση ανέρχεται σε 300.000,00 €.
- ✓ Όλες οι επιχειρήσεις που θα ενισχυθούν στα πλαίσια της παρούσας δράσης πρέπει να ανήκουν στην κατηγορία των **πολύ μικρών επιχειρήσεων** σύμφωνα με τη σύσταση 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής και τον Καν (ΕΚ) 800/2008

Επιλέξιμες δαπάνες

1. Δαπάνες κτιριακών εγκαταστάσεων, όπως δαπάνες οικοδομικών εργασιών, υδραυλικών εργασιών, ηλεκτρομηχανολογικών εργασιών, θέρμανσης κ.λπ.
2. Δαπάνες διαμόρφωσης του περιβάλλοντος χώρου προκειμένου να ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις λειτουργίας της επιχείρησης, όπως ισοπεδώσεις, διαμορφώσεις, συνδέσεις με δίκτυα κοινής ωφέλειας, περιφράξεις, φωτισμός, φυτεύσεις, κ.λπ.

3. Δαπάνες αγοράς καινούργιου μηχανολογικού εξοπλισμού, περιλαμβανομένου του λογισμικού ηλεκτρονικών υπολογιστών, μέχρι την αγοραστική του αξία. Περιλαμβάνονται οι δαπάνες μεταφοράς και εγκατάστασης.
4. Δαπάνες αγοράς λοιπού εξοπλισμού απαραίτητου για τη λειτουργία της επιχείρησης.
5. Γενικές δαπάνες συνδεόμενες με τα ανωτέρω όπως, αμοιβές μηχανικών και συμβούλων, δαπάνες έκδοσης των απαραίτητων αδειών, όπως οικοδομική άδεια, δαπάνες για μελέτες σκοπιμότητας και οικονομοτεχνικές μελέτες για την εγκατάσταση ΑΠΕ κ.λ.π. Οι ανωτέρω δαπάνες δεν μπορούν να υπερβαίνουν το 12% του συνολικού κόστους της επένδυσης.
6. Δαπάνες προβολής και προώθησης, όπως η έκδοση διαφημιστικών φυλλαδίων, η αξιοποίηση του διαδικτύου και σε ποσοστό μέχρι 5% του συνολικού κόστους.

Μη Επιλέξιμες δαπάνες

Οι μη επιλέξιμες δαπάνες είναι κοινές για όλες τις δράσεις της ομάδας υπομέτρων 413 «Ποιότητα ζωής, διαφοροποίηση» και αναφέρονται αναλυτικά στη Δράση L311-1.

Ομάδα υπομέτρων 413 – Βελτίωση της ποιότητας ζωής-διαφοροποίηση

Υπομέτρο L312 «Στήριξη της δημιουργίας και ανάπτυξης πολύ μικρών επιχειρήσεων»

Στο πλαίσιο του υπομέτρου προβλέπεται η ενίσχυση πολύ μικρών επιχειρήσεων, σύμφωνα με τη σύσταση της Επιτροπής 2003/361/ΕΚ και τον Καν (ΕΚ) 800/2008, εκτός αυτών που ενισχύονται από το μέτρο 123 του Άξονα 1 του ΠΑΑ και τα υπομέτρα L123 και L313 του Άξονα 4 του ΠΑΑ. Στο Υπομέτρο L312 εντάσσονται οι ακόλουθες δράσεις:

ΚΩΔΙΚΟΣ ΔΡΑΣΗΣ	ΔΡΑΣΗ	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ	ΑΝΩΤΑΤΟ ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ (σε €)
L312-1	Ιδρύσεις, επεκτάσεις, εκσυγχρονισμοί βιοτεχνικών μονάδων (σε κλάδους με βάση Κωδικούς Αριθμούς Δραστηριότητας Κ.Α.Δ.)	Φυσικά πρόσωπα ή νομικά πρόσωπα, εκτός των δικαιούχων του Υπομέτρου L311, που δύνανται να υλοποιήσουν επενδύσεις πολύ μικρών επιχειρήσεων σύμφωνα με τη σύσταση της Επιτροπής 2003/361/ΕΚ και τον Καν. (ΕΚ) 800/2008.	300.000,00
L312-2	Ιδρύσεις, επεκτάσεις, εκσυγχρονισμοί επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών (σε κλάδους με βάση Κωδικούς Αριθμούς Δραστηριότητας Κ.Α.Δ.)		300.000,00
L312-3	Ιδρύσεις, επεκτάσεις, εκσυγχρονισμοί επιχειρήσεων παραγωγής ειδών διατροφής μετά την α' μεταποίηση (σε κλάδους με βάση Κωδικούς Αριθμούς Δραστηριότητας Κ.Α.Δ.)		300.000,00
L312-4	Βελτίωση επιχειρήσεων (που εντάσσονται στις δράσεις του Υπομέτρου) για τη χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας (όπως φωτοβολταϊκά, αξιοποίηση βιομάζας, γεωθερμίας) με σκοπό την κάλυψη των αναγκών της επιχείρησης		300.000,00
L312-5	Δικτύωση ομοειδών ή συμπληρωματικών επιχειρήσεων		300.000,00 ή 100.000,000*

* εάν στο έργο δεν προβλέπονται ενέργειες για την προμήθεια εξοπλισμού ή την κατασκευή κτιριακών εγκαταστάσεων

Επιπλέον, οι παρεμβάσεις του Υπομέτρου πρέπει να είναι σύμφωνες με τους όρους και περιορισμούς του Π.Α.Α., όπως αυτό ισχύει κάθε φορά.

ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΥΠΟΜΕΤΡΟΥ

ΥΠΟΜΕΤΡΟ	ΔΡΑΣΕΙΣ	ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ	ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ	ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	ΙΔΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ
L312. Στήριξη της δημιουργίας και ανάπτυξης πολύ μικρών επιχειρήσεων	L312-1 Ιδρύσεις, επεκτάσεις, εκσυγχρονισμοί βιοτεχνικών μονάδων	888.000,00 (100%)	444.000,00 (50%)	355.200,00 (80%)	88.800,00 (20%)	444.000,00 (50%)
L312. Στήριξη της δημιουργίας και ανάπτυξης πολύ μικρών επιχειρήσεων	L312-2 Ιδρύσεις, επεκτάσεις, εκσυγχρονισμοί επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών	478.400,00 (100%)	239.200,00 (50%)	191.360,00 (80%)	47.840,00 (20%)	239.200,00 (50%)
L312. Στήριξη της δημιουργίας και ανάπτυξης πολύ μικρών επιχειρήσεων	L312-3 Ιδρύσεις, επεκτάσεις, εκσυγχρονισμοί επιχειρήσεων παραγωγής ειδών διατροφής μετά την α' μεταποίηση μονάδων	615.000,00 (100%)	307.500,00 (50%)	246.000,00 (80%)	61.500,00 (20%)	307.500,00 (50%)
L312. Στήριξη της δημιουργίας και ανάπτυξης πολύ μικρών επιχειρήσεων	L312-4 Βελτίωση επιχειρήσεων (που εντάσσονται στις δράσεις του Υπομέτρου) για τη χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας (π.χ. φωτοβολταϊκά, αξιοποίηση βιομάζας, γεωθερμίας κ.λ.π.) με σκοπό την κάλυψη των αναγκών της επιχείρησης.	68.300,00 (100%)	34.150,00 (50%)	27.320,00 (80%)	6.830,00 (20%)	34.150,00 (50%)
L312. Στήριξη της δημιουργίας και ανάπτυξης πολύ μικρών επιχειρήσεων	L312-5 Δικτύωση ομοειδών ή συμπληρωματικών επιχειρήσεων	68.300,00 (100%)	34.150,00 (50%)	27.320,00 (80%)	6.830,00 (20%)	34.150,00 (50%)
ΣΥΝΟΛΟ ΥΠΟΜΕΤΡΟΥ L312		2.118.000,00	1.059.000,00	847.200,00	211.800,00	1.059.000,00

Τα ποσοστά ενίσχυσης αναφέρονται σε εντάξεις έργων έως 31/12/2013

Δράση L312-1 «Ιδρύσεις, επεκτάσεις και εκσυγχρονισμοί βιοτεχνικών μονάδων»

Η δράση ενισχύει την επέκταση / εκσυγχρονισμό και τη δημιουργία βιοτεχνικών μονάδων, στην ενθάρρυνση της επιχειρηματικής πρωτοβουλίας στην περιοχή παρέμβασης με σκοπό την παραγωγή και διάθεση σειράς νέων χρηστικών και χαρακτηριστικών προϊόντων, με αξιοποίηση κατά πρώτο λόγο τοπικών πρώτων υλών. Αναμενόμενα αποτελέσματα από την υλοποίηση της δράσης είναι ο εμπλουτισμός του συνολικού παραγόμενου προϊόντος, η βελτίωση της ποιότητας και η αύξηση της προστιθέμενης αξίας της παραγωγής και η ανάδειξη της χαρακτηριστικής ταυτότητας της. Ενδεικτικά προϊόντα που αναδεικνύουν την ταυτότητα της περιοχής και

προσελκύουν το ενδιαφέρον των τουριστών της περιοχής αποτελούν τα κεραμικά – διακοσμητικά είδη, είδη υφαντικής τέχνης, είδη υαλουργίας, κοσμήματα – αντίγραφα αρχαίων ευρημάτων κλπ.

Όροι, προϋποθέσεις και περιορισμοί στην υλοποίηση της δράσης

- ✓ Το ανώτατο συνολικό κόστος ανά επενδυτική πρόταση ανέρχεται σε 300.000,00 €.
- ✓ Όλες οι επιχειρήσεις που θα ενισχυθούν στα πλαίσια της παρούσας δράσης πρέπει να ανήκουν στην κατηγορία των **πολύ μικρών επιχειρήσεων** σύμφωνα με τη σύσταση 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής και τον Καν (ΕΚ) 800/2008
- ✓ Δεν εντάσσονται επιχειρήσεις οι οποίες ενισχύονται από το μέτρο 123 του Άξονα 1 του ΠΑΑ και τα υπομέτρα L123 και L313 του Άξονα 4 του ΠΑΑ.

Επιλέξιμοι Κωδικοί Αριθμοί Δραστηριότητας – Κ.Α.Δ. Δράσης L312-1

13.20.1,	Υφανση υφασμάτων (εκτός των ειδικών υφασμάτων), από φυσικές ίνες εκτός του βαμβακιού
13.20.2,	Υφανση βαμβακερών υφασμάτων
13.20.3,	Υφανση υφασμάτων (εκτός των ειδικών υφασμάτων), από τεχνητές ή συνθετικές συνεχείς ή ασυνεχείς ίνες
13.20.4,	Υφανση υφασμάτων με πέλος, θηλειωτών υφασμάτων σπογγώδους μορφής (πετσετέ) και άλλων ειδικών υφασμάτων
13.93.1,	Κατασκευή χαλιών και κιλιμιών
14.12.1,	Κατασκευή ανδρικών ενδυμάτων εργασίας
14.12.2.,	Κατασκευή γυναικείων υφασμάτων εργασίας
14.12.3,	Κατασκευή άλλων ενδυμάτων εργασίας
15.12.1,	Κατασκευή ειδών σελοποιίας και σαγής, αποσκευών, τσαντών και παρόμοιων ειδών, άλλων δερμάτινων ειδών
16.10.1,	Παραγωγή ξυλείας, πριονισμένης ή πελεκημένης κατά μήκος, τεμαχισμένης ή αποφλοιωμένης, με πάχος >6 mm στρωτήρων (τραβερσών) σιδηροδρόμων ή τροchioδρόμων από μη εμποτισμένη ξυλεία
16.10.2,	Παραγωγή ξυλείας συνεχώς διαμορφωμένης κατά μήκος οποιασδήποτε άκρης ή επιφάνειας ξυλόμαλλου, ξυλάρευρου, ξυλείας σε πελεκούδια ή σε μόρια
16.10.3,	Παραγωγή ακατέργαστης ξυλείας, στρωτήρων (τραβερσών) σιδηροδρόμων ή τροchioδρόμων από ξύλο, εμποτισμένης ή κατά άλλο τρόπο επεξεργασίας
16.23.1,	Κατασκευή τεχνουργημάτων λεπτοξυλουργικής και χονδροξυλουργικής για οικοδομές (εκτός από τα προκατασκευασμένα κτίρια) από ξύλο
16.29.2,	Κατασκευή ειδών από φελλό, άχυρο ή άλλα υλικά σπαρτοπλεκτικής, ειδών καλαθοπλεκτικής
17.21.1,	Κατασκευή κυματοειδούς χαρτιού και χαρτονιού κιβωτίων από χαρτί και χαρτόνι
20.14.72,	Παραγωγή ξυλάνθρακα
20.41.4,	Παραγωγή ευωδών παρασκευασμάτων και κεριών
20.53.1,	Παραγωγή αιθέριων ελαίων
23.13.1,	Κατασκευή κοίλου γυαλιού
23.41.1,	Κατασκευή κεραμικών ειδών οικιακής χρήσης και κεραμικών διακοσμητικών ειδών
23.49.1,	Παραγωγή άλλων προϊόντων κεραμικής
25.71.11,	Κατασκευή μαχαιριών (εκτός των μαχαιριών για μηχανές) και ψαλιδιών και λεπίδων τους

25.73.1,	Κατασκευή εργαλείων χειρός των τύπων που χρησιμοποιούνται στη γεωργία, στην κηπουρική ή στη δασοκομία
25.73.2,	Κατασκευή χειροπρίονων, λεπίδων για πριόνια κάθε είδους
25.73.3,	Κατασκευή άλλων εργαλείων χειρός
25.74.4,	Κατασκευή εναλλάξιμων εργαλείων για εργαλεία χειρός ή για εργαλειομηχανές, που είτε λειτουργούν με ρεύμα είτε χωρίς ρεύμα
28.30.3,	Κατασκευή μηχανημάτων εδάφους
28.30.4,	Κατασκευή χορτοκοπτικών μηχανών για χλοοτάπητες, πάρκα ή αθλητικά γήπεδα
28.30.5,	Κατασκευή θεριστικών μηχανημάτων
28.30.6,	Κατασκευή μηχανημάτων για εκτόξευση, διασπορά ή ψεκασμό υγρών ή κονιοποιημένων προϊόντων για τη γεωργία ή την κηπουρική
28.30.7,	Κατασκευή ρυμουλκούμενων ή ημιρυμουλκούμενων οχημάτων που διαθέτουν συστήματα φόρτωσης ή εκφόρτωσης, για γεωργικούς σκοπούς
28.30.8,	Κατασκευή άλλων αγροτικών μηχανημάτων
28.30.9,	Κατασκευή μερών αγροτικών μηχανημάτων και εξοπλισμού
31.01,	Κατασκευή επίπλων για γραφεία και καταστήματα
31.02,	Κατασκευή επίπλων κουζίνας
31.09.1,	Κατασκευή άλλων επίπλων και μερών τους
31.09.91,	Υπηρεσίες ταπετσαρίσματος καρεκλών και καθισμάτων, όχι γραφείου και εκτός οχημάτων
31.09.92,	Υπηρεσίες τελειοποίησης (φινιρίσματος) νέων επίπλων (εκτός του ταπετσαρίσματος καρεκλών και καθισμάτων)
32.12.1,	Κατασκευή κοσμημάτων και συναφών ειδών
32.20.1.	Κατασκευή πιάνων και άλλων έγχορδων και πνευστών μουσικών οργάνων, ηλεκτρικών οργάνων με κλίμακα πλήκτρων, μετρονόμων, διαπασών, μηχανισμών για μουσικά κουτιά

Επιλέξιμες δαπάνες

Οι επιλέξιμες δαπάνες είναι κοινές με αυτές που αναφέρονται στη δράση 311-1 «Ιδρύσεις, επεκτάσεις εκσυγχρονισμοί μικρής δυναμικότητας υποδομών διανυκτέρευσης» του υπομέτρου L311.

Μη Επιλέξιμες δαπάνες

Οι μη επιλέξιμες δαπάνες είναι κοινές για όλες τις δράσεις της ομάδας υπομέτρων 413 «Ποιότητα ζωής, διαφοροποίηση» και αναφέρονται αναλυτικά στη Δράση L311-1.

Δράση L312-2 «Ιδρύσεις, επεκτάσεις και εκσυγχρονισμοί επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών»

Στη δράση μπορούν να ενταχθούν νέες επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών ή υφιστάμενες επιχειρήσεις για να εκσυγχρονισθούν και να αναβαθμιστούν, με στόχο την ενθάρρυνση της επιχειρηματικής δραστηριότητας και πρωτοβουλίας στην περιοχή παρέμβασης προς την κατεύθυνση της ενίσχυσης της διάθεσης στην αγορά σειράς υπηρεσιών και τοπικών χρηστικών προϊόντων. Αναμενόμενο αποτέλεσμα από την υλοποίηση της δράσης είναι ο εμπλουτισμός της

οικονομικής δραστηριότητας στην περιοχή, η συμβολή στην αύξηση του ρεύματος των επισκεπτών και η αναβάθμιση της ποιότητας ζωής των κατοίκων.

Ενδεικτικές ενέργειες στα πλαίσια της παρούσας δράσης είναι η προώθηση και εμπορεία αναμνηστικών ειδών και ειδών λαϊκής τέχνης, η παροχή υπηρεσιών στους κατοίκους της περιοχής και τους επισκέπτες, η ανάδειξη της καλλιτεχνικής δημιουργίας κλπ.

Όροι, προϋποθέσεις και περιορισμοί στην υλοποίηση της δράσης

- ✓ Το ανώτατο συνολικό κόστος ανά επενδυτική πρόταση ανέρχεται σε 300.000,00 €.
- ✓ Όλες οι επιχειρήσεις που θα ενισχυθούν στα πλαίσια της παρούσας δράσης πρέπει να ανήκουν στην κατηγορία των **πολύ μικρών επιχειρήσεων** σύμφωνα με τη σύσταση 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής και τον Καν (ΕΚ) 800/2008
- ✓ Δεν εντάσσονται επιχειρήσεις οι οποίες ενισχύονται από το μέτρο 123 του Άξονα 1 του ΠΑΑ και τα υπομέτρα L123 και L313 του Άξονα 4 του ΠΑΑ.

Επιλέξιμοι Κωδικοί Αριθμοί Δραστηριότητας – Κ.Α.Δ. Δράσης L312-2

95.23.1,	Υπηρεσίες επισκευή υποδημάτων και δερμάτινων ειδών
79.1,	Δραστηριότητες ταξιδιωτικών πρακτορείων και γραφείων οργανωμένων ταξιδιών
77.21.10,	Υπηρεσίες ενοικίασης και χρηματοδοτικής μίσθωσης ειδών αναψυχής και αθλητισμού
93.21,	Δραστηριότητες πάρκων αναψυχής και άλλων θεματικών πάρκων
93.29,	Άλλες δραστηριότητες διασκέδασης και ψυχαγωγίας
93.11	Εκμετάλλευση αθλητικών εγκαταστάσεων

Επιλέξιμες δαπάνες

Οι επιλέξιμες δαπάνες είναι κοινές με αυτές που αναφέρονται στη δράση 311-1 «Ιδρύσεις, επεκτάσεις εκσυγχρονισμοί μικρής δυναμικότητας υποδομών διανυκτέρευσης» του υπομέτρου L311.

Μη Επιλέξιμες δαπάνες

Οι μη επιλέξιμες δαπάνες είναι κοινές για όλες τις δράσεις της ομάδας υπομέτρων 413 «Ποιότητα ζωής, διαφοροποίηση» και αναφέρονται αναλυτικά στη Δράση L311-1.

Δράση L312-3 «Ιδρύσεις επεκτάσεις και εκσυγχρονισμοί επιχειρήσεων παραγωγής ειδών διατροφής μετά την α' μεταποίηση»

Η δράση περιλαμβάνει την ίδρυση ή/και τον εκσυγχρονισμό-επέκταση επιχειρήσεων παραγωγής ειδών διατροφής μετά την πρώτη μεταποίηση. Στόχος της δράσης είναι η ανάδειξη της τοπικής παραδοσιακής κουζίνας, η προώθηση των τοπικών προϊόντων διατροφής.

Στα πλαίσια της δράσης θα αξιοποιηθούν σε δεύτερη φάση, μετά την α' μεταποίηση, τοπικά προϊόντα που αφθονούν και χαρακτηρίζουν την περιοχή παρέμβασης για την παραγωγή ειδών, όπως ζυμαρικά και πίτες με παραδοσιακές συνταγές, ηδύποτα, τοπικά εδέσματα και λοιπά παρασκευάσματα που προέρχονται από την παραδοσιακή γαστρονομία της περιοχής.

Όροι, προϋποθέσεις και περιορισμοί στην υλοποίηση της δράσης

- ✓ Το ανώτατο συνολικό κόστος ανά επενδυτική πρόταση ανέρχεται σε 300.000,00 €.
- ✓ Όλες οι επιχειρήσεις που θα ενισχυθούν στα πλαίσια της παρούσας δράσης πρέπει να ανήκουν στην κατηγορία των **πολύ μικρών επιχειρήσεων** σύμφωνα με τη σύσταση 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής και τον Καν (ΕΚ) 800/2008
- ✓ Δεν εντάσσονται επιχειρήσεις οι οποίες ενισχύονται από το μέτρο 123 του Άξονα 1 του ΠΑΑ και τα υπομέτρα L123 και L313 του Άξονα 4 του ΠΑΑ.

Επιλέξιμοι Κωδικοί Αριθμοί Δραστηριότητας – Κ.Α.Δ. Δράσης L312-3

10.71.1,	Παραγωγή ψωμιού, νωπών ειδών ζαχαροπλαστικής και γλυκισμάτων
10.72.1,	Παραγωγή παξιμαδιών και μπισκότων, παραγωγή διατηρούμενων ειδών ζαχαροπλαστικής
10.82.1,	Παραγωγή πάστας κακάου (κακαομάζας), αποβουτυρωμένης ή μη, βουτύρου, λίπους και λαδιού κακάου και κακάου σε σκόνη
10.82.2,	Παραγωγή προϊόντων σοκολατοποιίας και ζαχαροπλαστικής
10.73.1,	Παραγωγή μακαρονιών, ρυζομακάρων (noodles), κουσκούς και παρόμοιων αλευρωδών προϊόντων
10.83.1,	Επεξεργασία τσαγιού και καφέ
10.89.1,	Παραγωγή σουπών, μαγιών και άλλων προϊόντων διατροφής, εκχυλισμάτων και ζωμών κρέατος, ψαριών και υδρόβιων ασπόνδυλων
11.01.1	Παραγωγή αποσταγμένων αλκοολούχων ποτών

Επιλέξιμες δαπάνες

Οι επιλέξιμες δαπάνες είναι κοινές με αυτές που αναφέρονται στη δράση 311-1 «Ιδρύσεις, επεκτάσεις εκσυγχρονισμοί μικρής δυναμικότητας υποδομών διανυκτέρευσης» του υπομέτρου L311.

Μη Επιλέξιμες δαπάνες

Οι μη επιλέξιμες δαπάνες είναι κοινές για όλες τις δράσεις της ομάδας υπομέτρων 413 «Ποιότητα ζωής, διαφοροποίηση» και αναφέρονται αναλυτικά στη Δράση L311-1.

Δράση L312-4 «Βελτίωση επιχειρήσεων (που εντάσσονται στις δράσεις του Υπομέτρου) για τη χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας (όπως φωτοβολταϊκά, αξιοποίηση βιομάζας, γεωθερμίας) με σκοπό την κάλυψη των αναγκών της επιχείρησης»

Η δράση **L312-4** αφορά στην αγορά κατάλληλου εξοπλισμού αλλά και στη βελτίωση και προσαρμογή των υποδομών των επιχειρήσεων για την εγκατάσταση κάποιας μορφής ανανεώσιμης πηγής ενέργειας (ΑΠΕ) **με σκοπό την ίδια κατανάλωση**. Ως ανανεώσιμες πηγές ενέργειας (ΑΠΕ) ορίζονται οι ενεργειακές πηγές, οι οποίες υπάρχουν στο φυσικό μας περιβάλλον, η χρήση τους δεν το ρυπαίνει και η αξιοποίηση τους έγκειται μόνο στην ανάπτυξη αξιόπιστων και οικονομικά αποδεκτών τεχνολογιών, που θα δεσμεύει το δυναμικό τους.

Αξιοποίηση δηλαδή της ηλιακής ενέργειας με την εγκατάσταση φωτοβολταϊκών, την αξιοποίηση της αιολικής ενέργειας με την εγκατάσταση ανεμογεννήτριας, όπως και την αξιοποίηση βιομάζας ή γεωθερμίας ή αβαθούς γεωθερμίας για παραγωγή ενέργειας.

Όροι, προϋποθέσεις και περιορισμοί στην υλοποίηση της δράσης

- ✓ Το ανώτατο συνολικό κόστος ανά επενδυτική πρόταση ανέρχεται σε 300.000,00 €.
- ✓ Όλες οι επιχειρήσεις που θα ενισχυθούν στα πλαίσια της παρούσας δράσης πρέπει να ανήκουν στην κατηγορία των **πολύ μικρών επιχειρήσεων** σύμφωνα με τη σύσταση 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής και τον Καν (ΕΚ) 800/2008
- ✓ Δεν εντάσσονται επιχειρήσεις οι οποίες ενισχύονται από το μέτρο 123 του Άξονα 1 του ΠΑΑ και τα υπομέτρα L123 και L313 του Άξονα 4 του ΠΑΑ.

Επιλέξιμες δαπάνες

Οι επιλέξιμες δαπάνες είναι κοινές με αυτές που αναφέρονται στη δράση 311-8 «Βελτίωση υποδομής επιχειρήσεων (που εντάσσονται στις δράσεις του Υπομέτρου) για τη χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας (όπως φωτοβολταϊκά, αξιοποίηση βιομάζας, γεωθερμίας) με σκοπό την κάλυψη των αναγκών της επιχείρησης» του υπομέτρου L311.

Μη Επιλέξιμες δαπάνες

Οι μη επιλέξιμες δαπάνες είναι κοινές για όλες τις δράσεις της ομάδας υπομέτρων 413 «Ποιότητα ζωής, διαφοροποίηση» και αναφέρονται αναλυτικά στη Δράση L311-1.

Δράση L312-5 «Δικτύωση ομοειδών ή συμπληρωματικών επιχειρήσεων»

Αφορά στην ενίσχυση υφιστάμενων ή τη δημιουργία νέων δομών υποστήριξης από επιχειρήσεις που μπορούν να ενισχυθούν στο πλαίσιο του τοπικού προγράμματος, με στόχο την προβολή και προώθηση των τοπικών προϊόντων και υπηρεσιών της περιοχής στην ευρύτερη αγορά. Μέσω της ανάπτυξης και ενδυνάμωσης της συνεργασίας, της δικτύωσης και της συλλογικότητας, επιτυγχάνεται η συνδυασμένη και ολοκληρωμένη προβολή των φορέων και κατ' επέκταση της περιοχής παρέμβασης.

Επισημαίνεται ότι σε μέρος της περιοχής παρέμβασης (περιλαμβάνει και περιοχές του νομού που δεν ανήκουν στην περιοχή παρέμβασης της Προσέγγισης LEADER) έχει συσταθεί και λειτουργεί έως σήμερα ένα δίκτυο συμπληρωματικών επιχειρήσεων, ο Τοπικός Σύνδεσμος Επιχειρήσεων Αγροτικής Ανάπτυξης (Τ.Σ.Ε.Α.Α.) Ν. Ημαθίας. Το Δίκτυο έχει ως καταστατικούς σκοπούς τη δημιουργία κοινών υπηρεσιών εξυπηρέτησης των μελών του, τη βελτίωση των όρων πρόσβασής τους στην αγορά, την θέσπιση και παρακολούθηση κανόνων δεοντολογίας μεταξύ των μελών σε θέματα διασύνδεσης, ποιότητας, ασφάλειας και προαγωγής των προϊόντων και υπηρεσιών, τη λήψη κοινών υπηρεσιών και τη συμμετοχή σε κοινά προγράμματα έρευνας και τεχνολογίας.

Όροι, προϋποθέσεις και περιορισμοί στην υλοποίηση της δράσης

- ✓ Το ανώτατο συνολικό κόστος ανά επενδυτική πρόταση ανέρχεται σε 300.000,00 € μόνο στην περίπτωση που προβλέπονται κτιριακές εργασίες ή προμήθεια εξοπλισμού, ενώ σε διαφορετική περίπτωση το ανώτατο συνολικό κόστος ανά πρόταση είναι 100.000,00 €.
- ✓ Απαραίτητη προϋπόθεση αποτελεί η εξασφάλιση από το δικαιούχο της απαιτούμενης κρίσιμης μάζας για τη βιωσιμότητα του δικτύου, με **πέντε (5) τουλάχιστον επιχειρήσεις**. Από το σύνολο των επιχειρήσεων που συμμετέχουν θα **πρέπει τουλάχιστον 5 ή τα 2/3 του συνόλου αν αντιστοιχούν σε περισσότερες από 5 επιχειρήσεις** να δραστηριοποιούνται στην περιοχή παρέμβασης του τοπικού προγράμματος σε αντικείμενο που σχετίζεται με τομείς και δραστηριότητες που εμπίπτουν στον Άξονα 4.
- ✓ Σε περίπτωση που ο φορέας του δικτύου είναι υπό σύσταση, για την υπογραφή της σχετικής σύμβασης με την ΟΤΔ, εφόσον η πρότασή του επιλεγεί, απαραίτητη προϋπόθεση αποτελεί η σύσταση διακριτού νομικού προσώπου
- ✓ Όλες οι επιχειρήσεις που θα ενισχυθούν στα πλαίσια της παρούσας δράσης πρέπει να ανήκουν στην κατηγορία των **πολύ μικρών επιχειρήσεων** σύμφωνα με τη σύσταση 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής και τον Καν (ΕΚ) 800/2008
- ✓ Δεν εντάσσονται επιχειρήσεις οι οποίες ενισχύονται από το μέτρο 123 του Άξονα 1 του ΠΑΑ και τα υπομέτρα L123 και L313 του Άξονα 4 του ΠΑΑ.

Επιλέξιμες δαπάνες

1. Ενέργειες ενημέρωσης, εμφύχωσης, υποστήριξης επιχειρήσεων – μελών
2. Κτιριακές εγκαταστάσεις, διαμόρφωση περιβάλλοντος χώρου, ηλεκτρομηχανολογικός και λοιπός απαραίτητος εξοπλισμός για την εγκατάσταση και λειτουργία του νομικού προσώπου.
3. Δημιουργία κοινών εργαστηρίων ποιοτικού ελέγχου των προϊόντων ή των πρώτων υλών, εξοπλισμός εξασφάλισης ποιότητας (π.χ. παγολεκάνες), συστήματα διανομής, αυτοκίνητα μεταφοράς α' ύλης, κ.λπ.
4. Εκπόνηση μελέτης έρευνας της αγοράς, μελέτης μάρκετινγκ για προώθηση των προϊόντων των συνεργαζόμενων επιχειρήσεων και μέχρι ποσοστού 5% του συνολικού προϋπολογισμού του έργου.
5. Δαπάνες προβολής και προώθησης, όπως η έκδοση διαφημιστικών φυλλαδίων, αξιοποίηση του διαδικτύου, συμμετοχή σε εκθέσεις κ.λπ. του δικτύου και των μελών του.
6. Διοργάνωση διαγωνισμών και βράβευση καλών πρακτικών και πρωτότυπων εφαρμογών.

Μη Επιλέξιμες δαπάνες

Οι μη επιλέξιμες δαπάνες είναι κοινές για όλες τις δράσεις της ομάδας υπομέτρων 413 «Ποιότητα ζωής, διαφοροποίηση» και αναφέρονται αναλυτικά στη Δράση L311-1.

Ομάδα υπομέτρων 413 – Βελτίωση της ποιότητας ζωής-διαφοροποίηση

Υπομέτρο L313 « Ενθάρρυνση τουριστικών δραστηριοτήτων»

Στο πλαίσιο του υπομέτρου προβλέπεται η ενίσχυση πολύ μικρών επιχειρήσεων σύμφωνα με τη σύσταση της Επιτροπής 2003/361/ΕΚ και τον Καν. (ΕΚ) 800/2008, καθώς και παρεμβάσεων δημοσίου χαρακτήρα (οι δράσεις δημοσίου χαρακτήρα δεν περιλαμβάνονται στην παρούσα πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος) που αφορούν στη βελτίωση και οργάνωση του τουριστικού προϊόντος, στην ενίσχυση της απασχόλησης, στην αύξηση της επισκεψιμότητας των περιοχών παρέμβασης και στην επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου, καθώς και στην προβολή – προώθηση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων των περιοχών παρέμβασης. Τα χαρακτηριστικά των δράσεων που προκηρύσσονται στα πλαίσια του υπομέτρου, είναι:

ΚΩΔΙΚΟΣ ΔΡΑΣΗΣ	ΔΡΑΣΗ	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ	ΑΝΩΤΑΤΟ ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ (σε €)
L313-5	Ίδρυση, επέκταση και εκσυγχρονισμός μικρής δυναμικότητας υποδομών διανυκτέρευσης	Φυσικά πρόσωπα ή νομικά πρόσωπα, εκτός των δικαιούχων του Υπομέτρου L311, που δύνανται να υλοποιήσουν επενδύσεις πολύ μικρών επιχειρήσεων σύμφωνα με τη σύσταση της Επιτροπής 2003/361/ΕΚ και τον Καν. (ΕΚ) 800/2008.	600.000,00 έως 40 κλίνες
L313-6	Ίδρυση, επέκταση και εκσυγχρονισμός, χώρων εστίασης και αναψυχής		300.000,00
L313-8	Ίδρυση, επέκταση και εκσυγχρονισμός επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών για την εξυπηρέτηση του τουρισμού της υπαίθρου (εναλλακτικές μορφές τουρισμού, ειδικές μορφές τουρισμού, χώροι αθλοπαιδιών, χώροι γευσιγνωσίας		300.000,00

Επιπλέον, οι παρεμβάσεις του Υπομέτρου πρέπει να είναι σύμφωνες με τους όρους και περιορισμούς του Π.Α.Α. , όπως αυτό ισχύει κάθε φορά.

ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΥΠΟΜΕΤΡΟΥ

ΥΠΟΜΕΤΡΟ	ΔΡΑΣΕΙΣ	ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ	ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ	ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	ΙΔΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ
L313. Ενθάρρυνση τουριστικών δραστηριοτήτων	L313-5 Ίδρυση, επέκταση και εκσυγχρονισμός μικρής δυναμικότητας υποδομές διανυκτέρευσης	852.000,00 (100%)	426.000,00 (50%)	340.800,00 (80%)	85.200,00 (20%)	426.000,00 (50%)
L313. Ενθάρρυνση τουριστικών δραστηριοτήτων	L313-6 Ίδρυση, επέκταση και εκσυγχρονισμός, χώρων εστίασης και αναψυχής	720.000,00 (100%)	360.000,00 (50%)	288.000,00 (80%)	72.000,00 (20%)	360.000,00 (50%)
L313. Ενθάρρυνση τουριστικών δραστηριοτήτων	L313-8 Ίδρυση, επέκταση και εκσυγχρονισμός, επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών για την εξυπηρέτηση του τουρισμού της υπαίθρου (εναλλακτικές μορφές τουρισμού, ειδικές μορφές τουρισμού, χώροι αθλοπαιδιών, χώροι γευσιγνωσίας).	204.870,00 (100%)	102.435,00 (50%)	81.948,00 (80%)	20.487,00 (20%)	102.435,00 (50%)
ΣΥΝΟΛΟ ΥΠΟΜΕΤΡΟΥ L313		1.776.870,00	888.435,00	710.748,00	177.687,00	888.435,00

Τα ποσοστά ενίσχυσης αναφέρονται σε εντάξεις έργων έως 31/12/2013

Δράση L313-5 «Ίδρύσεις, επεκτάσεις, εκσυγχρονισμοί, μικρής δυναμικότητας υποδομών διανυκτέρευσης»

Αναλυτική περιγραφή

Η δράση περιλαμβάνει την ίδρυση, επέκταση και εκσυγχρονισμό μονάδων (έως 40 κλίνες) φιλοξενίας μικρής κλίμακας στην περιοχή παρέμβασης, η οποία χαρακτηρίζεται από έλλειψη αντίστοιχων υποδομών και χαμηλή ποιότητα παρεχόμενων υπηρεσιών.

Στόχος της δράσης είναι η δημιουργία πρότυπων και φιλικών προς το περιβάλλον μονάδων, με σκοπό την αναβάθμιση των παρεχόμενων υπηρεσιών φιλοξενίας, τη συγκράτηση των επισκεπτών στην περιοχή παρέμβασης και την τόνωση της τοπικής οικονομίας.

Όροι, προϋποθέσεις και περιορισμοί στην υλοποίηση της δράσης

- ✓ Το ανώτατο συνολικό κόστος ανά επενδυτική πρόταση ανέρχεται σε 600.000,00 € ενώ ο μέγιστος αριθμός κλινών ανέρχεται σε 40.
- ✓ Όλες οι επιχειρήσεις που θα ενισχυθούν στα πλαίσια της παρούσας δράσης πρέπει να ανήκουν στην κατηγορία των **πολύ μικρών επιχειρήσεων** σύμφωνα με τη σύσταση 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής και τον Καν (ΕΚ) 800/2008.
- ✓ Τήρηση των υποχρεωτικών προδιαγραφών του Τοπικού Συμφώνου Ποιότητας Ν. Ημαθίας
- ✓ Όλες οι επενδύσεις στα πλαίσια της παρούσας δράσης υλοποιούνται με βάση τους όρους και τις προϋποθέσεις της ΚΥΑ 2974/710/8-4-2009 (ΦΕΚ 670/Β/10-4-2009) των Υπουργών Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και Τουριστικής Ανάπτυξης και της 3427/722/9-6-2010 1^{ης} τροποποίησής της, η οποία καθορίζει τις λειτουργικές μορφές και κατηγορίες των τουριστικών καταλυμάτων και λοιπών τουριστικών εγκαταστάσεων που εντάσσονται σε προγράμματα αρμοδιότητας του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων. (παράρτημα VII της παρούσας προκήρυξης).

Επιλέξιμες δαπάνες

Οι επιλέξιμες δαπάνες είναι κοινές με αυτές που αναφέρονται στη δράση 311-1 του υπομέτρου L311 «Ιδρύσεις, επεκτάσεις, εκσυγχρονισμοί μικρής δυναμικότητας υποδομών διανυκτέρευσης».

Μη επιλέξιμες δαπάνες

Οι μη επιλέξιμες δαπάνες είναι κοινές για όλες τις δράσεις της ομάδας υπομέτρων 413 «Ποιότητα ζωής, διαφοροποίηση» και αναφέρονται αναλυτικά στη Δράση L311-1.

Δράση L313-6 «Ιδρύσεις, επεκτάσεις, εκσυγχρονισμοί χώρων εστίασης και αναψυχής»

Η δράση περιλαμβάνει επενδύσεις που αφορούν στην επέκταση, εκσυγχρονισμό και ίδρυση κέντρων εστίασης και αναψυχής. Στα πλαίσια της δράσης επιδιώκεται η ανάδειξη της τοπικής παραδοσιακής κουζίνας, η αξιοποίηση των τοπικών προϊόντων διατροφής και η βελτίωση / ενίσχυση των υποδομών εξυπηρέτησης των επισκεπτών, με απώτερο στόχο την αύξηση της επισκεψιμότητας και την τόνωση της τοπικής οικονομίας.

Όροι, προϋποθέσεις και περιορισμοί στην υλοποίηση της δράσης

- ✓ Το ανώτατο συνολικό κόστος ανά επενδυτική πρόταση ανέρχεται σε 300.000,00 €.
- ✓ Όλες οι επιχειρήσεις που θα ενισχυθούν στα πλαίσια της παρούσας δράσης πρέπει να ανήκουν στην κατηγορία των **πολύ μικρών επιχειρήσεων** σύμφωνα με τη σύσταση 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής και τον Καν (ΕΚ) 800/2008
- ✓ Τήρηση των ειδικών προδιαγραφών του Τοπικού Συμφώνου Ποιότητας Ν. Ημαθίας

Επιλέξιμες δαπάνες

Οι επιλέξιμες δαπάνες είναι κοινές με αυτές που αναφέρονται στη δράση 311-1 του υπομέτρου L311 «Ιδρύσεις, επεκτάσεις, εκσυγχρονισμοί μικρής δυναμικότητας υποδομών διανυκτέρευσης», και παρουσιάζονται αναλυτικά στη Δράση L311-1.

Μη επιλέξιμες δαπάνες

Οι μη επιλέξιμες δαπάνες είναι κοινές για όλες τις δράσεις της ομάδας υπομέτρων 413 «Ποιότητα ζωής, διαφοροποίηση» και αναφέρονται αναλυτικά στη Δράση L311-1.

Δράση L313-8 «Ιδρύσεις, επεκτάσεις, εκσυγχρονισμοί επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών για την εξυπηρέτηση του τουρισμού της υπαίθρου (εναλλακτικές μορφές τουρισμού, ειδικές μορφές τουρισμού, χώροι αθλοπαιδιών, χώροι γευσιγνωσίας)»

Η δράση προσανατολίζεται στην ίδρυση και εκσυγχρονισμό επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών οι οποίες δραστηριοποιούνται στην παροχή υπηρεσιών για την εξυπηρέτηση του τουρισμού της υπαίθρου. Σκοπός της δράσης είναι η προσφορά περισσότερων επιλογών στους επισκέπτες και η συγκράτησή τους για διάστημα μεγαλύτερο της μίας ημέρας. Ενδεικτικά, προβλέπεται η υποστήριξη των επιχειρήσεων στην παροχή υπηρεσιών, όπως η πεζοπορία, ποδηλασία (mountain bike), υπασία, σκοποβολή τοξοβολία, αναρρίχηση ραπέλ σε βουνό, καταρρίχηση, πέρασμα γεφυρών, δραστηριότητες σε σχέση με το υδάτινο στοιχείο της περιοχής (π.χ. ράφτινγκ, καγιάκ, κωπηλασία κλπ.), αιωροπτερισμός, αλεξιπτωτο πλαγιάς, ανεμοπτερισμός καθώς και η δημιουργία χώρων αθλοπαιδιών και γευσιγνωσίας.

Όροι, προϋποθέσεις και περιορισμοί στην υλοποίηση της δράσης

- ✓ Το ανώτατο συνολικό κόστος ανά επενδυτική πρόταση ανέρχεται σε 300.000,00 €.
- ✓ Όλες οι επιχειρήσεις που θα ενισχυθούν στα πλαίσια της παρούσας δράσης πρέπει να ανήκουν στην κατηγορία των **πολύ μικρών επιχειρήσεων** σύμφωνα με τη σύσταση 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής και τον Καν (ΕΚ) 800/2008
- ✓ Τήρηση των ειδικών προδιαγραφών του Τοπικού Συμφώνου Ποιότητας Ν. Ημαθίας

Επιλέξιμες δαπάνες

Οι επιλέξιμες δαπάνες είναι κοινές με αυτές που αναφέρονται στη δράση 311-4 του υπομέτρου L311 «Ιδρύσεις, επεκτάσεις, εκσυγχρονισμοί επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών για την εξυπηρέτηση του τουρισμού της υπαίθρου (εναλλακτικές μορφές τουρισμού, ειδικές μορφές τουρισμού, χώροι αθλοπαιδιών, χώροι γευσιγνωσίας)».

Μη επιλέξιμες δαπάνες

Οι μη επιλέξιμες δαπάνες είναι κοινές για όλες τις δράσεις της ομάδας υπομέτρων 413 «Ποιότητα ζωής, διαφοροποίηση» και αναφέρονται αναλυτικά στη Δράση L311-1.

Ομάδα υπομέτρων 413 – Βελτίωση της ποιότητας ζωής-διαφοροποίηση

Υπομέτρο L321 «Βασικές υπηρεσίες για την οικονομία και τον αγροτικό πληθυσμό»

Στο πλαίσιο της δράσης, προβλέπεται να ενισχυθούν οι πολιτιστικές εκδηλώσεις και οι εκδηλώσεις ανάδειξης και διατήρησης της τοπικής κληρονομιάς, οι οποίες αναμένεται να παρέχουν και να βελτιώσουν τις υπηρεσίες προς τον αγροτικό και τοπικό πληθυσμό της περιοχής παρέμβασης, στην οποία δραστηριοποιούνται πολλοί πολιτιστικοί σύλλογοι και φορείς. Ταυτόχρονα, η περιοχή διαθέτει πλούσιος πολιτιστικούς πόρους (μνημεία, παραδόσεις, ήθη και έθιμα).

Στόχος είναι, η βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων, η ανάδειξη των πολιτιστικών στοιχείων της περιοχής και η ενίσχυση της τοπικής οικονομίας. Η δράση περιλαμβάνει (ενδεικτικά) την ενίσχυση:

- Πολιτιστικών εκδηλώσεων (γιορτές, πανηγύρια, ανταμώματα, κ.λ.π.) που θα διοργανωθούν στην περιοχή παρέμβασης
- Εκδηλώσεων ανάδειξης και διατήρησης της τοπικής κληρονομιάς, παραδόσεων, εθίμων, παραδοσιακών παραγωγικών τεχνικών, κ.ά.
- Πολιτιστικών φορέων για την κατασκευή μικρής κλίμακας υποδομής, την προμήθεια εξοπλισμού, μουσικών οργάνων, στολών, κ.ά.

ΚΩΔΙΚΟΣ ΔΡΑΣΗΣ	ΔΡΑΣΗ	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ	ΑΝΩΤΑΤΟ ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ (σε €)
L321-3	Ενίσχυση πολιτιστικών εκδηλώσεων και εκδηλώσεων ανάδειξης και διατήρησης της τοπικής κληρονομιάς - στήριξη πολιτιστικών φορέων για μικρής κλίμακας υποδομή, προμήθεια εξοπλισμού μουσικών οργάνων, στολών.	Ο.Τ.Α, τα νομικά τους πρόσωπα και άλλοι φορείς Τοπικής Αυτοδιοίκησης, καθώς και ιδιωτικοί φορείς μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, με καταστατικό σκοπό την υλοποίηση αντίστοιχων έργων δημόσιου χαρακτήρα	30.000,00

Επιπλέον, οι παρεμβάσεις του Υπομέτρου πρέπει να είναι σύμφωνες με τους όρους και περιορισμούς του Π.Α.Α. , όπως αυτό ισχύει κάθε φορά.

ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΔΡΑΣΗΣ

ΥΠΟΜΕΤΡΟ	ΔΡΑΣΗ	ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ	ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ	ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	ΙΔΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ
L321. Βασικές υπηρεσίες για την οικονομία και τον αγροτικό πληθυσμό	L321-3 Ενίσχυση πολιτιστικών εκδηλώσεων και εκδηλώσεων ανάδειξης και διατήρησης της τοπικής κληρονομιάς - στήριξη πολιτιστικών φορέων για μικρής κλίμακας υποδομή, προμήθεια εξοπλισμού, μουσικών οργάνων, στολών	80.500,00 (100%)	60.375,00 (75%)	48.300,00 (80%)	12.075,00 (20%)	20.125,00 (25%)

Επιλέξιμες δαπάνες

1. Δαπάνες σχεδιασμού, παραγωγής και διακίνησης υλικού δημοσιοποίησης και προβολής των εκδηλώσεων (φυλλάδια, αφίσες, κ.ά).
2. Έξοδα δημιουργίας και καταχώρησης διαφημίσεων για την εκδήλωση σε έντυπα και ηλεκτρονικά ΜΜΕ
3. Έξοδα μίσθωσης χώρων και εξοπλισμού για την οργάνωση των εκδηλώσεων
4. Δαπάνες διαμόρφωσης των χώρων αυτών (κινητά χωρίσματα, προθήκες, φωτισμοί, περίπτερα προβολής, μηχανήματα ήχου, κ.λ.π.)
5. Αγορά εξοπλισμού και οπτικοακουστικών μέσων για τις ανάγκες των εκδηλώσεων (video, οθόνες προβολής, μηχανήματα ήχου, κ.λ.π.)
6. Παραγωγή εκθεσιακού υλικού (μακέτες, φωτογραφίες, κ.λ.π.)
7. Έρευνα/ Καταγραφή πολιτιστικών, λαογραφικών και ιστορικών στοιχείων κληρονομιάς με στόχο τη διατήρηση και ανάδειξή τους
8. Έξοδα για τη συμμετοχή παραδοσιακών μουσικών, χορευτικών και θεατρικών συγκροτημάτων ή την οργάνωση πολιτιστικών δρώμενων (θέατρο, χορός, φωτογραφία, κ.ά), εφόσον εντάσσονται στο πρόγραμμα των εκδηλώσεων, με την προϋπόθεση ότι το κόστος των δαπανών αυτών δεν θα υπερβαίνει το 20% του συνολικού κόστους της εκδήλωσης
9. Δαπάνες για την κατασκευή – αγορά παραδοσιακών στολών και για την κατασκευή – αγορά παραδοσιακών μουσικών οργάνων για τις ανάγκες των εκδηλώσεων αυτών
10. Δαπάνες για μικρής κλίμακας υποδομή ως προς την προμήθεια εξοπλισμού γραφείου (Η/Υ, fax, έπιπλα γραφείου – βιβλιοθήκες) μόνο από συλλογικούς φορείς μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα και με την προϋπόθεση ότι ο φορέας έχει την έδρα του (με βάση το καταστατικό του) στην περιοχή παρέμβασης του Υπομέτρου και σε ποσοστό που δεν υπερβαίνει το 10% του συνολικού κόστους της εκδήλωσης.

Μη επιλέξιμες δαπάνες

Οι μη επιλέξιμες δαπάνες είναι κοινές για όλες τις δράσεις της ομάδας υπομέτρων 413 «Ποιότητα ζωής, διαφοροποίηση» και αναφέρονται αναλυτικά στη Δράση L311-1.